

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Глухівський національний педагогічний університет
імені Олександра Довженка

Укладачі:

Н.М. Гордій, А. П. Дмитренко, Л.П. Загородня, І.В. Корякіна, І.Д. Куліш,
В. В. Лисиця, Н.В. Лісневська, Т.В. Марєєва, С.А. Тітаренко, Н.О. Хлус

НАСКРІЗНА ПРОГРАМА ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ
ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ
ОСВІТНЬОГО СТУПЕНЯ «БАКАЛАВР»
ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ «ДОШКІЛЬНА ОСВІТА ТА
МОВА І ЛІТЕРАТУРА (АНГЛІЙСЬКА)»

Навчально-методичний посібник

Глухів – 2023

УДК 373.2:378.147.32-027.22](073)

Н 31

Рекомендовано до друку вченою радою Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка
(протокол № 5 від 28.12.2023 р.)

Рецензенти:

Кошель А.П. – кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри дошкільної та початкової освіти Національного університету «Чернігівський колегіум» імені Т.Г. Шевченка.

Єрємін Л.О. – вчитель англійської мови Глухівського дошкільного навчального закладу (ясла-садок) «Ромашка» Глухівської міської ради Сумської області.

Укладачі: Н.М. Гордій, А. П. Дмитренко, Л.П. Загородня, І.В. Корякіна, І.Д. Куліш, В. В. Лисиця, Н.В. Лісневська, Т.В. Марєєва, С.А. Тітаренко, Н.О. Хлус

Наскрізна програма практичної підготовки здобувачів вищої освіти освітнього ступеня «Бакалавр» освітньо-професійної програми «Дошкільна освіта та мова і література (англійська)»: навчально-методичний посібник / укладачі: Н.М. Гордій, А. П. Дмитренко, Л.П. Загородня, І.В. Корякіна, І.Д. Куліш, В. В. Лисиця, Н.В. Лісневська, Т.В. Марєєва, С.А. Тітаренко, Н.О. Хлус / за заг.ред. Дмитренко А.. Глухів, 2023. 119 с.

У навчально-методичному посібнику представлено наскрізну програму практичної підготовки здобувачів вищої освіти освітнього ступеня «Бакалавр» спеціальності 012 Дошкільна освіта освітньо-професійної програми «Дошкільна освіта та мова і література (англійська)». Розкрито зміст та організацію різних видів практики в закладах дошкільної освіти.

Посібник розроблено для здобувачів вищої освіти освітнього ступеня «Бакалавр» спеціальності 012 Дошкільна освіта освітньо-професійної програми «Дошкільна освіта та мова і література (англійська)», педагогічним працівникам закладів вищої та фахової передвищої педагогічної освіти, вихователям закладів дошкільної освіти.

УДК 373.2:378.147.32-027.22](073)

ЗМІСТ

Загальні положення.....	4
1. Зміст та організація безвідривної (ознайомлювальної) практики в ЗДО.....	13
2. Зміст та організація практики в групах дітей раннього віку...	20
3. Зміст та організація літньої оздоровчої практики в ЗДО.....	30
4. Зміст та організація навчальної практики в ЗДО.....	37
5. Зміст та організація методичної практики в ЗДО.....	49
6. Зміст та організація навчальної практики в ЗДО з формування англомовної компетентності в дошкільників.....	61
7. Зміст та організація методичної практики в ЗДО з формування англомовної компетентності в дошкільників.....	68
Список рекомендованих джерел.....	77
Додатки.....	82

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Педагогічна практика – важлива складова практичної підготовки майбутніх вихователів закладу дошкільної освіти. За час її проходження здобувачі освіти мають ознайомитися з закладом дошкільної освіти, досвідом роботи вихователів, реалізацією мети дошкільної освіти та освітніми програмами для закладів дошкільної освіти.

Практика є невід’ємною складовою професійної підготовки здобувачів освіти, які навчаються за спеціальністю 012 Дошкільна освіта. Вона спрямована на закріплення теоретичних знань, які вони отримали у процесі навчання, набуття й удосконалення практичних навичок і умінь, забезпечує зв’язок між теоретичним навчанням майбутніх вихователів закладу дошкільної освіти, керівників гуртків з іноземної мови (англійської) та їх самостійною роботою у закладах дошкільної освіти.

Місце навчальних практик в освітньому процесі бакалаврату, їх зміст, організаційно-методичне забезпечення визначають нормативно-законодачі документи: Закон України «Про освіту» (2017), Закон України «Про вищу освіту» (2014), Закон України «Про дошкільну освіту» (2001), Стандарт вищої освіти України (2019), положення «Про проведення практики студентів вищих навчальних закладів України» № 93 від 8.04.1993 р., наказ міністра освіти України № 351 «Про внесення змін до Положення про проведення практики студентів вищих навчальних закладів України» від 20.12.1994 р., пріоритетні стратегічні орієнтири сучасної освіти у вітчизняному та європейському вимірах.

Організація практики на факультеті дошкільної освіти здійснюється на основі положення «Про організацію освітнього процесу в Глухівському НПУ імені Олександра Довженка», положення «Про організацію, проведення практичної підготовки здобувачів освіти у Глухівському національному педагогічному університеті імені Олександра Довженка», положення «Про

внутрішню систему забезпечення якості освіти у Глухівському національному педагогічному університеті імені Олександра Довженка».

Обсяг наскрізної програми практичної підготовки здобувачів вищої освіти складає 44 кредити ЄКТС згідно освітньо-професійної програми «Дошкільна освіта та мова і література (англійська)» .

Метою практичної підготовки – є формування у студентів уміння застосовувати в професійній діяльності знання, уміння, навички здобуті при вивченні дисциплін загальної, професійної підготовки та дисциплін освітньо-професійна програма «Дошкільна освіта та мова і література (англійська)».

Пріоритетним завданням є, викликати стійкий інтерес до обраної спеціальності, розвивати навички застосування теоретичних знань на практиці та стимулювати бажання систематично поглиблювати знання для творчого застосування їх у професійній діяльності.

Наскрізна програма практичної підготовки здобувачів вищої освіти спеціальності 012 Дошкільна освіта освітньо-професійна програма «Дошкільна освіта та мова і література (англійська)» складають програми різних видів практик, які представлено в таблиці 1.1.

Таблиця 1.1.

**Види практик здобувачів освіти
спеціальності 012 Дошкільна освіта
Освітнього ступеня «Бакалавр»
ОПП «Дошкільна освіта та мова і література (англійська)»**

№	Види практик	Курс, семестр	Кількість кредитів	Кількість тижнів
1.	Безвідривна практика (ознайомлювальна) в ЗДО	I курс, 1, 2 семестр	9	6
2.	Практика в групах дітей раннього віку	II курс, 4 семестр	5	3
3.	Літня оздоровча практика в ЗДО	II курс, 4 семестр	4	3

4.	Навчальна практика в ЗДО	III курс, 5 семестр	7	5
5.	Методична практика в ЗДО	III курс, 6 семестр	7	5
6.	Навчальна практика в ЗДО з формування англомовної компетентності в дошкільників	IV курс, 7 семестр	6	4
7.	Методична практика в ЗДО з формування англомовної компетентності в дошкільників	IV курс, 8 семестр	6	4

Організація практичної підготовки ґрунтується на загальних засадах положення «Про організацію, проведення практичної підготовки здобувачів освіти у Глухівському національному педагогічному університеті імені Олександра Довженка» [37].

Заходи, пов'язані з організацією практики, визначаються наказом ректора. Проект службової записки до наказу ректора про проведення практики формує керівник практик факультету не пізніше ніж за два тижні до початку практики. У наказі визначаються база практики, терміни проведення практики, склад груп здобувачів вищої освіти, керівники груп і методисти. Перед початком практики проводиться настановна конференція, у ході якої здобувачі освіти ознайомлюються з програмою практики: керівники пояснюють їм мету практики, ставлять конкретні завдання, інформують про зміст діяльності під час проходження практики, форму звітності, критерії оцінювання тощо[37].

Режим роботи здобувачів освіти під час педагогічної практики визначається керівниками та узгоджується з правилами внутрішнього розпорядку бази практики.

Під час проходження практики здобувачі освіти зобов'язані:

1. До початку практики пройти медогляд.
2. Одержати від керівників практики консультації щодо оформлення всіх необхідних документів.

3. Своєчасно прибути на базу практики.
4. У повному обсязі виконувати всі завдання, передбачені програмою практики.
5. Вивчити і суворо дотримуватись правил охорони життя і безпеки дітей.
6. Нести відповідальність за виконувану роботу.
7. Дотримуватись правил внутрішнього розпорядку закладу.
8. Своєю діяльністю організовувати відповідно до вимог Статуту закладу.
9. У повному обсязі виконувати всі завдання, передбачені програмою практики.
10. Виконувати розпорядження адміністрації бази практики і керівників практики [37].

У випадку, коли здобувач освіти не дотримується вимог, що висуваються до практикантів, він може бути позбавлений права на проходження практики.

На період практики один із групи здобувачів освіти, які проходять практику, призначається старостою групи. До його обов'язків належить облік відвідування студентів, загальна організація роботи, повідомлення про колективні консультації, виконання доручень керівників практики, методистів. Повідомлення про прибуття на практику надсилається у ЗВО не пізніше як через три дні після прибуття здобувача освіти на базу практики. Студент-практикант не має права самовільно змінювати місце і час проведення практики. Про захворювання і пов'язане з цим припинення практики здобувач освіти повинен негайно повідомити адміністрацію закладу, де він проходить педпрактику, групового і факультетського керівників [37].

Практиканти мають право:

1. Під час проходження практики на методичне та організаційне забезпечення практики від університету та бази практики.

2. З усіх питань, що виникають у процесі проходження практики, звертатися до керівників практики від університету, адміністрації закладу освіти (бази практики).

3. Вносити пропозиції щодо вдосконалення освітнього процесу, організації практики, брати участь у роботі нарад.

4. Користуватися бібліотекою і літературою, ознайомлюватися з установчими документами закладу освіти [37].

Тривалість робочого часу здобувачів під час проходження практики регламентується Кодексом законів про працю України і становить для студентів віком від 16 років 30 годин на тиждень[37].

Здобувачів освіти денної форми навчання, які навчаються за дуальною освітою та здобувачі освіти заочної форми навчання, які працюють за фахом можуть бути звільнені від проходження педагогічних практик з подальшим обов'язковим перезарахуванням кредитів освітніх компонентів. Підставою для цього має бути заява, ксерокопії трудової книжки та договору про дуальну форму навчання, характеристика з місця роботи за підписом керівника, методиста з бази практики з пропозицією щодо оцінки [37].

Перезарахування кредитів, передбачених на практику освітньою програмою відповідного ОС, здійснюється комісією у складі факультетського керівника, групового керівника практики та куратора від освітнього закладу, із урахуванням змісту програми підготовки та фактично виконуваних професійних обов'язків конкретного здобувача освіти [37].

Після закінчення педагогічної практики студент-практикант повинен у триденний термін подати на відповідні кафедри звітну документацію, передбачену програмою практики: письмовий звіт, характеристику, індивідуальний план практики; педагогічний щоденник, конспекти і плани всіх проведених занять та виховних заходів [37].

Підсумки педагогічної практики

Підсумкова конференція на факультеті є останнім етапом на факультеті, яка проводиться з метою аналізу і узагальнення результатів практики. Після закінчення педагогічної практики студент-практикант повинен у триденний термін подати на відповідні кафедри звітну документацію, передбачену програмою практики: письмовий звіт, характеристику, індивідуальний план практики; щоденник, конспекти і плани всіх проведених занять та виховних заходів[37].

За кожен вид практичної підготовки здобувачі освіти отримують диференційовану оцінку.

Практична підготовка завершується підсумковою конференцією. У ході конференції здобувачі освіти звітують про свою роботу під час практики, дають узагальнений аналіз її результатів, обмінюються досвідом у формі презентації перебігу практики, обговорюють труднощі та висловлюють пропозиції щодо покращення практичної підготовки здобувачів освіти.

Підсумкова оцінка з навчальних практик визначається на підставі середньозваженого балу. До уваги береться ваговий коефіцієнт та показник середньоарифметичної оцінки всіх основних видів робіт, які виконує здобувач освіти під час практики.

Оцінювання практичної підготовки здобувачів вищої освіти відбувається за національною шкалою, ECTS та 100-бальною шкалою закладу освіти (табл. 1.2).

Таблиця 1.2.

Відповідність шкал оцінювання знань і вмінь студентів

Оцінка ECTS	Середньозважений бал, що формує інтервальну шкалу	Сума балів за 100 бальною шкалою	Національна оцінка		
А	4,51-5,00	90-100	5	Зараховано	<i>Відмінно</i> – високий рівень володіння теоретичними знаннями й практичними вміннями. Здобувач проявляє ініціативу й креативність у розробці планів-конспектів занять,
	5,00	100			
	4,95	99			
	4,90	98			

	4,85	97		грамотно використовує методи, прийоми урізноманітнює форми роботи, ураховує вікові особливості дітей дошкільного віку; за алгоритмом визначення підсумкової оцінки отримує високу оцінку методиста та консультанта з психології; оформляє документацію відповідно висунутим вимогам, не допускає помилок, своєчасно подає на перевірку звітну документацію; дотримується режиму й розпорядку закладу освіти; відповідально ставиться до своїх обов'язків.
	4,80	96		
	4,75	95		
	4,70	94		
	4,65	93		
	4,60	92		
	4,55	91		
	4,51	90		
B	4,01-4,50	82-89	4	<i>Добре</i> – достатній рівень оволодіння знаннями, навчального матеріалу, вміннями їх практичного впровадження. Студент здатний до розробки конспектів занять та інших видів діяльності, при цьому проявляє недостатню ініціативу й креативність, здебільшого користується готовими розробками; не завжди доцільно використовує методи, прийоми; психолого-педагогічна характеристика дитини (групи) має певні недоліки; потребує педагогічної консультації; отримує позитивну оцінку методиста та консультанта з психології; оформляє документацію відповідно до вимог, допускає незначні помилки, своєчасно подає на перевірку відповідну документацію.
	4,50	89		
	4,43	88		
	4,36	87		
	4,29	86		
	4,22	85		
	4,15	84		
	4,08	83		
4,01	82			
C	3,50-4,00	74-81	4	<i>Добре</i> – середньо-достатній рівень володіння теоретичним матеріалом та готовності до оперування набутими вміннями й навичками
	4,00	81		
	3,90	80		
	3,84	79		
	3,76	78		
	3,67	77		
	3,59	76		
	3,51	75		
3,50	74			
D	2,83-3,43	64-73	3	<i>Задовільно</i> – середній рівень володіння теоретичними знаннями, практичними вміннями й навичками. Студент володіє знаннями і вміннями розробки конспектів занять та інших видів діяльності в ЗДО. Виявляє труднощі у використанні методів, прийомів. Користується лише готовими розробками, не орієнтується в формах роботи, лише при нагадуванні враховує вікові особливості дітей дошкільного віку і специфіку дошкільної освіти; виховні заходи проводить на досить низькому рівні; складена психолого-педагогічна характеристика дитини (групи) є неповною. Допускає велику кількість помилок у оформленні документації, що не відповідає вимогам, своєчасно не подає на перевірку відповідну документацію
	3,43	73		
	3,36	72		
	3,29	71		
	3,22	70		
	3,15	69		
	3,07	68		
	3,01	67		
	3,00	66		
	2,92	65		
	2,83	64		

E	2,51-2,75	60-63	3		<i>Задовільно</i> – рівень володіння теоретичним матеріалом, практичними вміннями й навичками визначається нижче середнього.
	2,75	63			
	2,67	62			
	2,59	61			
	2,51	60			
FX	2,00-2,5	35-59	2	не зараховано	<i>Незадовільно</i> – низький рівень володіння навчальним матеріалом.
F	0,00-1,99	1-34	2		<i>Незадовільно</i> – низький рівень знань із фахових дисциплін, відсутність практичних умінь і навичок, що є підставою для повторного проходження практики.

Звітна документація з практики, що захищатиметься в дистанційному режимі, звіти, презентації, інші матеріали, які засвідчують проходження студентами практики прикріплюється в Classroom до розділу «Документація з практики».

Характеристика з бази практики не подається до звітності (на період дистанційного навчання).

Загальний звіт із практики здобувачам освіти підготувати у формі презентації PowerPoint за орієнтовною структурою:

1. ПІП студента, факультет, курс, група, форма здобуття освіти, освітня програма, вид практики, місце проходження практики, груповий керівник-методист, консультант з психології.
2. Мета, завдання практики.
3. Коротка характеристика бази практики.
4. Теми проведених занять з фото-, відео- супровідом.
5. Загальні, фахові компетентності та програмові результати навчання сформовані під час проходження практики.
6. Проблеми, труднощі, що виникли у процесі практичної підготовки.
7. Допомога, поради, настанови академічної спільноти під час проходження педагогічної практики (викладачі, викладачі-методисти, групові керівники, практичний психолог).

8. Поради, побажання, пропозиції щодо змісту програм практики, організації й проведення практичної підготовки, підготовки звітності, процедур захисту.

Захист практики проводиться дистанційно (за допомогою сервісів Zoom, Googl Meet) згідно з розпорядженням.

Оцінка результатів практики висвітлюється у сертифікатах.

1. ЗМІСТ ТА ОРГАНІЗАЦІЯ БЕЗВІДРИВНОЇ (ОЗНАЙОМЛЮВАЛЬНОЇ) ПРАКТИКИ

ОПП «Дошкільна освіта та мова і література (англійська)», ОС «Бакалавр»
(1 курс, 1, 2 семестр)

Вид практики	Курс, семестр	Кількість кредитів	Кількість тижнів (денна/заочна)	Форма контролю
Безвідривна практика (ознайомлювальна) в ЗДО	I курс, 1, 2 семестр	9	6/3	залік

Кількість кредитів: 9

Відповідальні кафедри: дошкільної педагогіки і психології та теорії і методики дошкільної освіти

База практики: заклади дошкільної освіти

Мета: ознайомлення з функціями закладу дошкільної освіти; організацією освітнього процесу в сучасних умовах і напрямками роботи його керівника, педагогічного колективу, обслуговуючого персоналу, практичного психолога; харчоблоком, пральнею.

Завдання практики:

1. Ознайомлення з функціями, напрямками та посадовими обов'язками директора, вихователя-методиста, вихователя та помічника вихователя.

2. Ознайомлення з правилами внутрішнього розпорядку закладу дошкільної освіти, режимом його роботи, обладнанням, оформленням групових кімнат, фойє, музичної та спортивної зали.

3. Ознайомлення зі структурними підрозділами закладу дошкільної освіти, зокрема кабінетами: медичним, методичним та спеціалізованими кабінетами (психолога, реабілітації тощо).

4. Ознайомлення з організацією освітнього процесу в закладі дошкільної освіти, особливостями роботи в дистанційному режимі.

5. Ознайомлення з напрямками роботи вихователя з батьками дітей (допомога в розширенні матеріалів на сайті ЗДО, розміщення інформації в одній з батьківських чатів Viber, Instagram, Telegram тощо).

6. Розроблення сценарію розваги й добір необхідних матеріалів (відповідних відеоматеріалів як супроводу до розробленого конспекту тощо).

Реалізація завдань практики сприяє формуванню у студентів наступних компетентностей:

Програмні компетентності	
Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми в галузі дошкільної освіти з розвитку, навчання і виховання дітей раннього та дошкільного віку (зокрема й навчання дітей іноземної мови), що передбачає застосування загальних психолого-педагогічних теорій і фахових методик дошкільної освіти, та характеризується комплексністю та невизначеністю умов.
Загальні компетентності (КЗ)	<p>КЗ-2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця в загальній системі знань про природу і суспільство та в розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.</p> <p>КЗ-3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.</p> <p>КЗ-4. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.</p> <p>КЗ-5. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.</p> <p>КЗ-6. Здатність до міжособистісної взаємодії.</p>

	<p>КЗ-7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.</p> <p>КЗ-8. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.</p> <p>КЗ-9. Здійснення безпечної діяльності.</p>
<p>Спеціальні (фахові) компетентності (КС)</p>	<p>КС-1. Здатність працювати з джерелами навчальної та наукової інформації.</p> <p>КС-2. Здатність до розвитку в дітей раннього і дошкільного віку базових якостей особистості (довільність, самостійність, креативність, ініціативність, свобода поведінки, самосвідомість, самооцінка, самоповага).</p> <p>КС-3. Здатність до розвитку допитливості, пізнавальної мотивації, пізнавальних дій у дітей раннього і дошкільного віку.</p> <p>КС-4. Здатність до формування в дітей раннього і дошкільного віку первинних уявлень про предметне, природне, соціальне довкілля, властивості і відношення предметів; розвитку самосвідомості («Я» дитини і його місце в довкіллі).</p> <p>КС-5. Здатність до розвитку в дітей раннього і дошкільного віку мовлення як засобу спілкування і взаємодії з однолітками і дорослими.</p> <p>КС-6. Здатність до виховання в дітей раннього і дошкільного віку навичок свідомого дотримання суспільно визнаних морально-етичних норм і правил поведінки.</p> <p>КС-7. Здатність до національно-патріотичного виховання дітей раннього і дошкільного віку (любов до Батьківщини, рідної мови, рідного міста; інтерес і повага до державних символів України, національних традицій, звичаїв, свят, обрядів).</p> <p>КС-8. Здатність до формування в дітей раннього і дошкільного віку навичок екологічно безпечної поведінки і діяльності в побуті, природі й довкіллі.</p> <p>КС-9. Здатність до розвитку перцептивних, мнемічних процесів, різних форм мислення та свідомості в дітей раннього і дошкільного віку.</p> <p>КС-12. Здатність до фізичного розвитку дітей раннього і дошкільного віку, корекції і зміцнення їхнього здоров'я засобами фізичних вправ і рухової активності.</p>

	<p>КС-13. Здатність до організації і керівництва ігровою (провідною), художньо-мовленнєвою і художньо продуктивною (образотворча, музична, театральна) діяльністю дітей раннього і дошкільного віку.</p> <p>КС-14. Здатність до формування в дітей раннього і дошкільного віку навичок здорового способу життя як основи культури здоров'я (валеологічної культури) особистості.</p> <p>КС-18. Здатність знаходити, опрацьовувати потрібну освітню інформацію та застосовувати її в роботі з дітьми, батьками.</p> <p>КС-19. Здатність до комунікативної взаємодії з дітьми, батьками, колегами.</p> <p>КС-20. Здатність до самоосвіти, саморозвитку, до безперервності в освіті для постійного поглиблення загальноосвітньої та фахової підготовки, перетворення набуття освіти в процес, який триває впродовж усього життя людини.</p>
Програмні результати навчання	
ПРН 2	Розуміти, описувати й аналізувати процеси розвитку, навчання та виховання дітей раннього і дошкільного віку з використанням базових психологічних і педагогічних понять та категорій.
ПРН 4	Розуміти і визначати особливості провідної – ігрової та інших видів діяльності дітей дошкільного віку, способи їх використання в розвитку, навчанні і вихованні дітей раннього і дошкільного віку.
ПРН 5	Здійснювати взаємодію в роботі закладу дошкільної освіти, сім'ї та школи. Залучати батьків до організації освітнього процесу з дітьми раннього і дошкільного віку в умовах закладу дошкільної освіти.
ПРН 9	Розуміти історію та закономірності розвитку дошкільної освіти. Аналізувати педагогічні системи минулого та творчо трансформувати їх потенціал у сучасний навчально-виховний простір закладу дошкільної освіти.
ПРН 12	Будувати цілісний освітній процес з урахуванням основних закономірностей його перебігу. Оцінювати власну діяльність як суб'єкта педагогічної праці.
ПРН 14	Мати навички збереження та зміцнення психофізичного і соціального здоров'я дітей.

ПРН 15	Визначати завдання і зміст різних видів діяльності дітей раннього і дошкільного віку на основі програм дошкільної освіти та знань про культурно-історичний досвід українського народу, загальнолюдські культурні та етико-естетичні цінності.
ПРН 17	Здійснювати суб'єкт-суб'єктну взаємодію і розвивальне міжособистісне педагогічне спілкування з дітьми дошкільного віку та особистісно- і соціально зорієнтоване спілкування з батьками.
ПРН 18	Володіти технологіями організації розвивального предметно ігрового, природно-екологічного, пізнавального, мовленнєвого середовища в різних групах раннього і дошкільного віку.
ПРН 19	Збирати та аналізувати дані про індивідуальний розвиток дитини.
ПРН 22	Дотримуватись умов безпеки життєдіяльності дітей раннього і дошкільного віку.

ЗМІСТ ТА ОРГАНІЗАЦІЯ ПРАКТИКИ

Безвідривна практика (ознайомлювальна) для здобувачів освіти, які навчаються за спеціальністю 012 Дошкільна освіта проводиться на базі закладів дошкільної освіти. Здобувачі освіти 2 дні на тиждень в онлайн режимі на платформі ZOOM ознайомлюються із роботою закладу дошкільної освіти, функціями директора, вихователя-методиста, вихователів у першу або другу половину дня. Методичне керівництво здійснюють методисти: керівники від бази практики, викладачі кафедр дошкільної педагогіки і психології, теорії і методики дошкільної освіти, директор ЗДО та вихователі вікових груп.

Студенти мають ознайомитися з організацією освітнього процесу в таких вікових групах: раннього, молодшого, середнього і старшого дошкільного віку.

За погодженням з керівником від бази практики студенти рівномірно з поступовим ускладненням розподіляють виконання завдань практики впродовж періоду практики. Послідовність реалізації завдань розкривається та

аналізується в індивідуальному плані студента-практиканта (форма індивідуального плану наведена в додатку А).

1-й день – ознайомлення з правилами внутрішнього розпорядку закладу дошкільної освіти, режимом його роботи, обладнанням, оформленням групових кімнат, фойє, музичної та спортивної зали; зі структурними підрозділами закладу дошкільної освіти, зокрема кабінетами: методичним, медичним, практичного психолога; харчоблоком, пральнею.

2-й день – ознайомлення з функціями та напрямками професійної діяльності директора закладу дошкільної освіти.

3-й день – ознайомлення з посадовими обов'язками: вихователя-методиста, вихователя та помічника вихователя.

З четвертого дня практики студенти знайомляться з особливостями та специфікою роботи у конкретній віковій групі у першу чи другу половину дня відповідно до графіка:

4-6-й – ознайомлення з організацією освітнього процесу в групах дітей раннього віку (3-й рік життя). Ознайомлення з напрямками роботи вихователя з батьками дітей.

7-9-й – ознайомлення з організацією освітнього процесу в молодшій групі дітей (4-й рік життя). Ознайомлення з напрямками роботи вихователя з батьками дітей.

10-13-й – ознайомлення з організацією освітнього процесу в середній групі (5-й рік життя). Ознайомлення з напрямками роботи вихователя з батьками дітей.

14-17-й – ознайомлення з організацією освітнього процесу в старшій групі (6-й рік життя). Ознайомлення з напрямками роботи вихователя з батьками дітей.

На 18-й день – самостійна розробка сценарію розваги для дітей раннього або дошкільного віку (вікова група за вибором).

Звітна документація

1. Індивідуальний план роботи студента-практиканта (Додаток А).

2. Розроблений сценарій розваги з дібраним відповідним відеоматеріалом як супроводу до розробленого конспекту).

3. Індивідуальний звіт студента про проходження практики (Додаток Б).

Алгоритм визначення підсумкової оцінки

Підсумкова оцінка з педагогічної практики визначається на підставі середньозваженого бала, де до уваги береться ваговий індекс та показник середньоарифметичної оцінки всіх основних видів робіт, які виконує студент на практиці, а саме:

ВІ індивідуальний план студента-практиканта – 0,4.

ВІ конспект сценарію розваги – 0,4;

ВІ оформлення документації – 0,1;

ВІ оформлення звіту про проходження педагогічної практики – 0,1;

Види діяльності	індивідуальний план студента-практиканта	конспект сценарію розваги	оформлення документації	оформлення звіту про проходження педагогічної практики	Середньозважений бал	Сума балів за 100 бальною шкалою	Оцінка ECTS
ВІ	0,4	0,4	0,1	0,1			
оцінки	4	5	5	5			
	1,6	2	0,5	0,5	4,6	92	A

2. ЗМІСТ ТА ОРГАНІЗАЦІЯ ПРАКТИКИ В ГРУПАХ ДІТЕЙ РАНЬОГО ВІКУ

ОПП «Дошкільна освіта та мова і література (англійська)», ОС «Бакалавр»
(2 курс, 4 семестр)

Вид практики	Курс, семестр	Кількість кредитів	Кількість тижнів (денна/заочна)	Форма контролю
Практика в групах дітей раннього віку	II курс, 4 семестр	5	3/2	екзамен

Кількість кредитів: 5

Відповідальні кафедри: дошкільної педагогіки і психології; теорії і методики дошкільної освіти

База практики: заклади дошкільної освіти.

Мета: поглиблення й систематизація педагогічних знань, формування фахових умінь організації освітнього процесу в групах дітей 3-го року життя.

Завдання практики

1. Поглиблювати знання студентів з психології дитячої, педагогіки дошкільної, фахових методик дошкільної освіти.
2. Ознайомлювати з організацією та методичною роботою в групах дітей раннього віку
3. Формувати вміння вивчати документацію вихователя, аналізувати освітній процес, добирати необхідні методичні матеріали для проведення занять в онлайн-режимі.
4. Оволодівати навичками у написанні конспектів занять, режимних процесів, ігрової діяльності та психолого-педагогічної характеристики на дитину раннього віку.

5. Проаналізувати ступені адаптації дитини раннього віку до умов закладу дошкільної освіти.

6. Надавати допомогу вихователям у проведенні сучасних форм роботи з родинами вихованців (в організації та проведенні відеороботи в асинхронному онлайн-режимі, допомога в розширенні матеріалів на сайті ЗДО, розміщення інформації в одній з батьківських чатів Viber, Instagram, Telegram тощо).

Зміст педагогічної практики спрямований на формування у здобувачів вищої освіти інтегральної, загальних та фахових компетентностей.

Реалізація завдань практики сприяє формуванню в студентів наступних компетентностей:

Програмні компетентності	
Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми в галузі дошкільної освіти з розвитку, навчання і виховання дітей раннього та дошкільного віку, що передбачає застосування загальних психолого-педагогічних теорій і фахових методик дошкільної освіти, та характеризується комплексністю та невизначеністю умов.
Загальні компетентності (КЗ)	<p>КЗ-3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.</p> <p>КЗ-4. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.</p> <p>КЗ-5. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.</p> <p>КЗ-6. Здатність до міжособистісної взаємодії.</p> <p>КЗ-7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.</p> <p>КЗ-8. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.</p> <p>КЗ-9. Здійснення безпечної діяльності</p>
Спеціальні (фахові) компетентності (КС)	<p>КС-1. Здатність працювати з джерелами навчальної та наукової інформації.</p> <p>КС-2. Здатність до розвитку в дітей раннього і дошкільного віку базових якостей особистості (довільність, самостійність, креативність, ініціативність,</p>

	<p>свобода поведінки, самосвідомість, самооцінка, самоповага).</p> <p>КС-3. Здатність до розвитку допитливості, пізнавальної мотивації, пізнавальних дій у дітей раннього і дошкільного віку.</p> <p>КС-4. Здатність до формування в дітей раннього і дошкільного віку первинних уявлень про предметне, природне, соціальне довкілля, властивості і відношення предметів; розвитку самосвідомості («Я» дитини і його місце в довкіллі).</p> <p>КС-5. Здатність до розвитку в дітей раннього і дошкільного віку мовлення як засобу спілкування і взаємодії з однолітками і дорослими.</p> <p>КС-6. Здатність до виховання в дітей раннього і дошкільного віку навичок свідомого дотримання суспільно визнаних морально-етичних норм і правил поведінки.</p> <p>КС-7. Здатність до національно-патріотичного виховання дітей раннього і дошкільного віку (любов до Батьківщини, рідної мови, рідного міста; інтерес і повага до державних символів України, національних традицій, звичаїв, свят, обрядів).</p> <p>КС-8. Здатність до формування в дітей раннього і дошкільного віку навичок екологічно безпечної поведінки і діяльності в побуті, природі й довкіллі.</p> <p>КС-9. Здатність до розвитку перцептивних, мнемічних процесів, різних форм мислення та свідомості в дітей раннього і дошкільного віку.</p> <p>КС-11. Здатність до формування в дітей раннього і дошкільного віку елементарних уявлень про різні види мистецтва і засоби художньої виразності (слово, звуки, фарби тощо) та досвіду самостійної творчої діяльності.</p> <p>КС-12. Здатність до фізичного розвитку дітей раннього і дошкільного віку, корекції і зміцнення їхнього здоров'я засобами фізичних вправ і рухової активності.</p> <p>КС-13. Здатність до організації і керівництва ігровою (провідною), художньо-мовленнєвою і художньо продуктивною (образотворча, музична, театральна) діяльністю дітей раннього і дошкільного віку.</p> <p>КС-14. Здатність до формування в дітей раннього і дошкільного віку навичок здорового способу життя як</p>
--	---

	<p>основи культури здоров'я (валеологічної культури) особистості.</p> <p>КС-18. Здатність знаходити, опрацьовувати потрібну освітню інформацію та застосовувати її в роботі з дітьми, батьками.</p> <p>КС-19. Здатність до комунікативної взаємодії з дітьми, батьками, колегами.</p> <p>КС-20. Здатність до самоосвіти, саморозвитку, до безперервності в освіті для постійного поглиблення загальноосвітньої та фахової підготовки, перетворення набуття освіти в процес, який триває впродовж усього життя людини.</p>
Програмні результати навчання	
ПРН 1	Розуміти і визначати педагогічні умови, закономірності, принципи, мету, завдання, зміст, організаційні форми, методи і засоби, що використовуються в роботі з дітьми від народження до навчання у школі; знаходити типові ознаки і специфіку освітнього процесу і розвитку дітей раннього і дошкільного віку.
ПРН 2	Розуміти, описувати й аналізувати процеси розвитку, навчання та виховання дітей раннього і дошкільного віку з використанням базових психологічних і педагогічних понять та категорій.
ПРН 4	Розуміти і визначати особливості провідної – ігрової та інших видів діяльності дітей дошкільного віку, способи їх використання в розвитку, навчанні і вихованні дітей раннього і дошкільного віку.
ПРН 5	Здійснювати взаємодію в роботі закладу дошкільної освіти, сім'ї та школи. Залучати батьків до організації освітнього процесу з дітьми раннього і дошкільного віку в умовах закладу дошкільної освіти.
ПРН 6	Встановлювати зв'язок між педагогічними впливами та досягнутими дітьми результатами.
ПРН 12	Будувати цілісний освітній процес з урахуванням основних закономірностей його перебігу. Оцінювати власну діяльність як суб'єкта педагогічної праці.
ПРН 13	Здійснювати управління якістю освітнього процесу, керуючись психолого-педагогічними принципами його організації в системі дошкільної освіти та взаємодії з сім'єю.

ПРН 14	Мати навички збереження та зміцнення психофізичного і соціального здоров'я дітей.
ПРН 15	Визначати завдання і зміст різних видів діяльності дітей раннього і дошкільного віку на основі програм дошкільної освіти та знань про культурно-історичний досвід українського народу, загальнолюдські культурні та етико-естетичні цінності.
ПРН 18	Володіти технологіями організації розвивального предметно ігрового, природно-екологічного, пізнавального, мовленнєвого середовища в різних групах раннього і дошкільного віку.
ПРН 22	Дотримуватись умов безпеки життєдіяльності дітей раннього і дошкільного віку.

ЗМІСТ ТА ОРГАНІЗАЦІЯ ПРАКТИКИ

Педагогічна практика для здобувачів освіти за спеціальністю 012 Дошкільна освіта проводиться на базі груп дітей раннього віку закладів дошкільної освіти. На першому тижні студент аналізує документацію (перспективний і календарний плани вихователя).

2-3-й тижні – здобувач освіти оволодіває навичками у написанні конспектів занять, режимних процесів, ігрової діяльності; проводить психологічне завдання; допомагає вихователеві в підготовці та проведенні відеороботи в асинхронному онлайн-режимі з батьками (бесіди, консультації тощо).

Звітна документація

1. План виконання завдань педагогічної практики (перспективне і календарне планування у певній віковій групі на період практики).
2. Два конспекти занять з дібраним відеоматеріалом для дітей 3-го року життя (за вибором здобувача).
3. Конспект режимного процесу.
4. Конспект ігрової діяльності.
5. Завдання з психології.

6. Загальний звіт за орієнтовною структурою (Додаток В).

Зразок оформлення документації з даного виду практики наведено в додатку Д.

Алгоритм визначення підсумкової оцінки

Підсумкова оцінка з педагогічної практики в групах дітей раннього віку визначається на підставі середньозваженого бала, де до уваги береться ваговий індекс та показник середньоарифметичної оцінки всіх основних видів робіт, які виконує студент на практиці, а саме:

ВІ ведення плану виконання завдань (перспективний і календарний план) – 0,2;

ВІ конспекти двох занять – 0,4;

ВІ конспект ігрової діяльності – 0,2;

ВІ конспект режимного процесу – 0,1;

ВІ завдання з психології – 0,1.

Види діяльності	ведення плану виконання завдань (перспективний і календарний план)	конспекти двох занять	конспект ігрової діяльності	конспект режимного процесу	завдання з психології	Середньозважений бал	Сума балів за 100 бальною шкалою	Оцінка ECTS
ВІ	0,2	0,4	0,2	0,1	0,1			
оцінки	5	4	5	5	5			
	1	1,6	1	0,5	0,5	4,6	92	A

**Звітна документація для студентів дуальної форми навчання
(в групах дітей раннього віку)**

Витяг

із кваліфікаційної професіограми вихователя

Компетентності і програмні результати навчання	Оцінка наставника за 5-бальною системою
Загальні: КЗ-3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.	
КЗ-4. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.	
КЗ-5. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.	
КЗ-6. Здатність до міжособистісної взаємодії.	
КЗ-7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.	
КЗ-8. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.	
КЗ-9. Здійснення безпечної діяльності	
Фахові компетентності: КС-1. Здатність працювати з джерелами навчальної та наукової інформації.	
КС-2. Здатність до розвитку в дітей раннього і дошкільного віку базових якостей особистості (довільність, самостійність, креативність, ініціативність, свобода поведінки, самосвідомість, самооцінка, самоповага).	
КС-3. Здатність до розвитку допитливості, пізнавальної мотивації, пізнавальних дій у дітей раннього і дошкільного віку.	
КС-4. Здатність до формування в дітей раннього і дошкільного віку первинних уявлень про предметне, природне, соціальне довкілля, властивості і відношення предметів; розвитку самосвідомості («Я» дитини і його місце в довкіллі).	

<p>КС-5. Здатність до розвитку в дітей раннього і дошкільного віку мовлення як засобу спілкування і взаємодії з однолітками і дорослими.</p>	
<p>КС-6. Здатність до виховання в дітей раннього і дошкільного віку навичок свідомого дотримання суспільно визнаних морально-етичних норм і правил поведінки.</p>	
<p>КС-7. Здатність до національно-патріотичного виховання дітей раннього і дошкільного віку (любов до Батьківщини, рідної мови, рідного міста; інтерес і повага до державних символів України, національних традицій, звичаїв, свят, обрядів).</p>	
<p>КС-8. Здатність до формування в дітей раннього і дошкільного віку навичок екологічно безпечної поведінки і діяльності в побуті, природі й довкіллі.</p>	
<p>КС-9. Здатність до розвитку перцептивних, мнемічних процесів, різних форм мислення та свідомості в дітей раннього і дошкільного віку.</p>	
<p>КС-11. Здатність до формування в дітей раннього і дошкільного віку елементарних уявлень про різні види мистецтва і засоби художньої виразності (слово, звуки, фарби тощо) та досвіду самостійної творчої діяльності.</p>	
<p>КС-12. Здатність до фізичного розвитку дітей раннього і дошкільного віку, корекції і зміцнення їхнього здоров'я засобами фізичних вправ і рухової активності.</p>	
<p>КС-13. Здатність до організації і керівництва ігровою (провідною), художньо-мовленнєвою і художньо продуктивною (образотворча, музична, театральна) діяльністю дітей раннього і дошкільного віку.</p>	
<p>КС-14. Здатність до формування в дітей раннього і дошкільного віку навичок здорового способу життя як основи культури здоров'я (валеологічної культури) особистості.</p>	
<p>КС-18. Здатність знаходити, опрацьовувати потрібну освітню інформацію та застосовувати її в роботі з дітьми, батьками.</p>	
<p>КС-19. Здатність до комунікативної взаємодії з дітьми, батьками, колегами.</p>	
<p>КС-20. Здатність до самоосвіти, саморозвитку, до</p>	

<p>безперервності в освіті для постійного поглиблення загальноосвітньої та фахової підготовки, перетворення набуття освіти в процес, який триває впродовж усього життя людини.</p>	
<p>Програмні результати навчання: ПРН 1. Розуміти і визначати педагогічні умови, закономірності, принципи, мету, завдання, зміст, організаційні форми, методи і засоби, що використовуються в роботі з дітьми від народження до навчання у школі; знаходити типові ознаки і специфіку освітнього процесу і розвитку дітей раннього і дошкільного віку.</p>	
<p>ПРН 2. Розуміти, описувати й аналізувати процеси розвитку, навчання та виховання дітей раннього і дошкільного віку з використанням базових психологічних і педагогічних понять та категорій.</p>	
<p>ПРН 4. Розуміти і визначати особливості провідної – ігрової та інших видів діяльності дітей дошкільного віку, способи їх використання в розвитку, навчанні і вихованні дітей раннього і дошкільного віку.</p>	
<p>ПРН 5. Здійснювати взаємодію в роботі закладу дошкільної освіти, сім'ї та школи. Залучати батьків до організації освітнього процесу з дітьми раннього і дошкільного віку в умовах закладу дошкільної освіти.</p>	
<p>ПРН 6. Встановлювати зв'язок між педагогічними впливами та досягнутими дітьми результатами.</p>	
<p>ПРН 12. Будувати цілісний освітній процес з урахуванням основних закономірностей його перебігу. Оцінювати власну діяльність як суб'єкта педагогічної праці.</p>	
<p>ПРН 13. Здійснювати управління якістю освітнього процесу, керуючись психолого-педагогічними принципами його організації в системі дошкільної освіти та взаємодії з сім'єю.</p>	
<p>ПРН 14. Мати навички збереження та зміцнення психофізичного і соціального здоров'я дітей.</p>	
<p>ПРН 15. Визначати завдання і зміст різних видів діяльності дітей раннього і дошкільного віку на основі програм дошкільної освіти та знань про культурно-історичний досвід українського народу, загальнолюдські культурні та етико-естетичні цінності.</p>	

ПРН 18. Володіти технологіями організації розвивального предметно ігрового, природно-екологічного, пізнавального, мовленнєвого середовища в різних групах раннього і дошкільного віку.	
ПРН 22. Дотримуватись умов безпеки життєдіяльності дітей раннього і дошкільного віку.	

Загальні висновки: професійні компетентності і програмні результати навчання у студентки ППП сформовано на (середньому, достатньому, високому) рівні

ППП наставника, посада, назва освітньої установи

Підпис

Дата

Завдання з психології на практику

(в групах дітей раннього віку 3-й рік життя)

1. Проаналізувати ступені адаптації дитини раннього віку до умов закладу дошкільної освіти.
2. Розробити анкету для батьків на визначення готовності дитини раннього віку до закладу дошкільної освіти
3. Розробити рекомендації батькам щодо правильної поведінки рідних у період адаптації дитини до ЗДО.
4. Дібрати ігри щодо подолання труднощів в адаптації дитини до умов закладу дошкільної освіти.

Загальний обсяг психологічного завдання (від 3 до 6 сторінок).

3. ЗМІСТ ТА ОРГАНІЗАЦІЯ ЛІТНЬОЇ ОЗДОРОВЧОЇ ПРАКТИКИ В ЗДО

ОПП «Дошкільна освіта та мова і література (англійська)», ОС «Бакалавр»

Вид практики	Курс, семестр	Кількість кредитів	Кількість тижнів (денна/заочна)	Форма контролю
Літня оздоровча практика в ЗДО	II курс, 4 семестр	4	3/1	екзамен

Кількість кредитів: 4

Відповідальні кафедри: дошкільної педагогіки і психології; теорії і методики дошкільної освіти

Мета: ознайомлення з особливостями роботи та організацією оздоровчого процесу в закладі дошкільної освіти в літній період.

Завдання практики:

1. Проаналізувати напрями та специфіку роботи закладу дошкільної освіти щодо оздоровлення дітей дошкільного віку в літній період (за документацією ЗДО).

2. Ознайомитись із правилами розпорядку закладу дошкільної освіти, режимом його роботи в літній оздоровчий період.

3. Проаналізувати перспективне та календарне планування вихователя (методиста з фізичної культури) з оздоровлення дітей дошкільного віку за літній період (минулий навчальний рік), звертаючи увагу на безпеку життєдіяльності дітей дошкільного віку під час проведення оздоровчих організаційних форм в ЗДО.

4. Розробити календарне планування заходів оздоровлення для дітей дошкільного віку з врахуванням їх індивідуальних особливостей розвитку на час проходження практики (план заходів, вікова група на вибір).

5. Проаналізувати роботу сайту ЗДО у двох напрямках: робота з дітьми дошкільного віку та робота з батьками щодо оздоровлення в літній період (теоретичний матеріал, фото-, відеоматеріали).

6. Проаналізувати та вміти підбирати методи з загартування та сучасні оздоровчі технології з урахуванням вікових, індивідуальних можливостей дітей та з різним рівнем фізичного розвитку щодо подальшого формування в дітей дошкільного віку навичок здорового способу життя.

7. Здійснювати роботу з батьками через батьківські чати Viber, Instagram, Telegram щодо формування, збереження і зміцнення здоров'я дітей дошкільного віку в літній період (розробка практичних рекомендацій, надання консультацій зі зміцнення здоров'я дітей засобами фізичних вправ і рухової активності з врахуванням індивідуальних особливостей розвитку дітей дошкільного віку тощо).

Реалізація завдань практики сприяє формуванню у здобувачів освіти наступних компетентностей:

Програмні компетентності	
Загальні компетентності (КЗ)	<p>КЗ-2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця в загальній системі знань про природу і суспільство та в розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.</p> <p>КЗ-3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.</p> <p>КЗ-5. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.</p> <p>КЗ-6. Здатність до міжособистісної взаємодії.</p> <p>КЗ-7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.</p> <p>КЗ-8. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.</p>

	КЗ-9. Здійснення безпечної діяльності.
Спеціальні (фахові) компетентності (КС)	<p>КС-1. Здатність працювати з джерелами навчальної та наукової інформації.</p> <p>КС-12. Здатність до фізичного розвитку дітей раннього і дошкільного віку, корекції і зміцнення їхнього здоров'я засобами фізичних вправ і рухової активності.</p> <p>КС-14. Здатність до формування в дітей раннього і дошкільного віку навичок здорового способу життя як основи культури здоров'я (валеологічної культури) особистості.</p> <p>КС-18. Здатність знаходити, опрацьовувати потрібну освітню інформацію та застосовувати її в роботі з дітьми, батьками.</p> <p>КС-19. Здатність до комунікативної взаємодії з дітьми, батьками, колегами.</p> <p>КС-20. Здатність до самоосвіти, саморозвитку, до безперервності в освіті для постійного поглиблення загальноосвітньої та фахової підготовки, перетворення набуття освіти в процес, який триває впродовж усього життя людини.</p>
Програмні результати навчання	
ПРН 1	Розуміти і визначати педагогічні умови, закономірності, принципи, мету, завдання, зміст, організаційні форми, методи і засоби, що використовуються в роботі з дітьми від народження до навчання у школі; знаходити типові ознаки і специфіку освітнього процесу і розвитку дітей раннього і дошкільного віку.
ПРН 3	Розуміти природу і знати вікові особливості дітей з різними рівнями розвитку, особливості розвитку обдарованих дітей, індивідуальні відмінності дітей з особливими освітніми потребами.
ПРН 5	Здійснювати взаємодію в роботі закладу дошкільної освіти, сім'ї та школи. Залучати батьків до організації освітнього процесу з дітьми раннього і дошкільного віку в умовах закладу дошкільної освіти.
ПРН 7	Планувати освітній процес в закладах дошкільної освіти з урахуванням вікових та індивідуальних можливостей дітей раннього і дошкільного віку, дітей з особливими освітніми потребами та складати прогнози щодо його ефективності.
ПРН 14	Мати навички збереження та зміцнення психофізичного і соціального здоров'я дітей.
ПРН 17	Здійснювати суб'єкт-суб'єктну взаємодію і розвивальне міжособистісне педагогічне спілкування з дітьми дошкільного

	віку та особистісно- і соціально зорієнтоване спілкування з батьками.
ПРН 18	Володіти технологіями організації розвивального предметно ігрового, природно-екологічного, пізнавального, мовленнєвого середовища в різних групах раннього і дошкільного віку.
ПРН 22	Дотримуватись умов безпеки життєдіяльності дітей раннього і дошкільного віку.

ЗМІСТ І ОРГАНІЗАЦІЯ ПРАКТИКИ

Літня оздоровча практика для здобувачів освіти за спеціальністю 012 Дошкільна освіта проводиться на базі закладів дошкільної освіти. Здобувачі освіти закріплюються за закладами дошкільної освіти, згідно із направленнями на педагогічну практику. За погодженням з керівником практики здобувач освіти рівномірно з поступовим ускладненням розподіляють виконання завдань практики впродовж періоду практики. Під час проходження практики в онлайн режимі здобувачі освіти виконують наступні види роботи:

- аналізують напрями та специфіку роботи закладу дошкільної освіти щодо оздоровлення дітей дошкільного віку в літній період (за документацією ЗДО);
- ознайомлюються з правилами розпорядку закладу дошкільної освіти, режимом його роботи в літній оздоровчий період;
- аналізують перспективне та календарне планування вихователя, інструктора з фізичної культури з оздоровлення дітей дошкільного віку за літній період за минулий навчальний рік;
- розробляють календарне планування заходів оздоровлення для дітей дошкільного віку на час проходження практики (план заходів, вікова група на вибір);
- аналізують роботу сайту ЗДО у двох напрямках: робота з дітьми дошкільного віку та робота з батьками щодо оздоровлення в літній період (теоретичний матеріал, фото, відео – матеріали);

– аналізують друкований і фото-, відеоматеріал оздоровчих заходів ЗДО за попередній навчальний рік: День здоров'я, піший перехід, рухливі ігри із застосуванням оздоровчих технологій, оздоровчої технології, режимні процеси та фізкультурно-оздоровчі розваги оздоровчого змісту (надається керівниками практики);

– приєднуються до батьківських чатів через системи Viber, Instagram, WhatsApp та здійснюють роботу з батьками щодо формування, збереження і зміцнення здоров'я дітей дошкільного віку в літній період та реалії сьогодення.

Звітна документація

1. Конспект комплексу оздоровчих технологій (3-4 технології), об'єднаних в одну форму роботи.

2. Аналіз роботи сайту ЗДО з двох напрямів: робота з дітьми дошкільного віку та робота з батьками щодо оздоровлення в літній період (теоретичний матеріал, фото-, відеоматеріали).

3. Календарне планування заходів оздоровлення для дітей дошкільного віку на час проходження практики (план заходів на час проходження практики, вікова група на вибір).

4. Відеоконспект оздоровчої технології (за вибором) для дітей дошкільного віку.

5. Аналіз фото-, відеоматеріалу оздоровчого заходу, оздоровчої технології, режимного процесу (перехідний перехід, гімнастика пробудження, загартування, вмивання і миття рук тощо) (Додаток Д).

6. Поради для батьків з оздоровлення дітей в літній період (матеріал, який можна розмістити в соцмережі Інтернет, на сайті закладів дошкільної освіти).

7. Загальний звіт за орієнтовною структурою (Додаток Д).

8. Звіт-презентація.

9. Завдання з психології (здаються окремо керівнику з психології).

Зразок оформлення документації з даного виду практики наведено в додатку Е.

Завдання з психології

1. Обґрунтувати психологічне забезпечення розвитку гри дітей дошкільного віку з типовим розвитком, а також дітей з особливими освітніми потребами.

2. Обґрунтувати психолого-педагогічні умови оптимального спілкування дорослого з дитиною дошкільного віку.

3. Розробити і презентувати просвітницький психологічний захід для батьків у літній період (Наприклад, лекторії «Вплив стресу на організм дитини», «Психогімнастика як засіб корекції поведінки дитини», консультації «Літо з користю для розуму», «Емоції та їх роль у здоров'ї дитини» тощо).

Алгоритм визначення підсумкової оцінки

Підсумкова оцінка з педагогічної практики визначається на підставі середньозваженого бала, де до уваги береться ваговий індекс та показник середньоарифметичної оцінки всіх основних видів робіт, які виконує студент на практиці, а саме:

ВІ конспект комплексу оздоровчих технологій – 0,3;

ВІ аналізу роботи сайту ЗДО – 0,1;

ВІ календарне планування вихователя заходів оздоровлення – 0,1;

ВІ відеоконспект оздоровчої технології – 0,1;

ВІ аналіз фото-, відеоматеріалу оздоровчого заходу, оздоровчої технології, режимного процесу – 0,1;

ВІ поради для батьків з оздоровлення дітей в літній період – 0,1;

ВІ оформлення документації – 0,1;

ВІ завдання з психології – 0,1.

Види діяльності	конспект комплексу оздоровчих технологій	аналізу роботи сайту ЗДО	календарне планування вихователя заходів оздоровлення	відеоконспект оздоровчої технології	аналіз фото-, відеоматеріалу оздоровчого заходу, оздоровчої технології, режимного процесу	поради для батьків з оздоровлення дітей в літній період	оформлення документації	завдання з психології	Середньозважений бал	Сума балів за 100 бальною шкалою	Оцінка ECTS
ВІ	0,3	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1			
оцінки	5	4	5	5	5	4	5	5			
	1,5	0,4	0,5	0,5	0,5	0,4	0,5	0,5	4,8	96	A

4. ЗМІСТ ТА ОРГАНІЗАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ПРАКТИКИ В ЗДО

ОПП «Дошкільна освіта та мова і література (англійська)», ОС «Бакалавр»

Вид практики	Курс, семестр	Кількість кредитів	Кількість тижнів (денна/заочна)	Форма контролю
Навчальна практика в ЗДО	III курс, 5 семестр	7	5/3	екзамен

Кількість кредитів: 7

Відповідальні кафедри: дошкільної педагогіки і психології; теорії і методики дошкільної освіти

База практики: заклади дошкільної освіти.

Навчальна практика в закладах дошкільної освіти є обов'язковим компонентом освітньо-професійної програми для здобуття освітнього рівня бакалавр зі спеціальності 012 Дошкільна освіта. Означена практика проводиться відповідно до навчального плану та спрямована на закріплення теоретичних знань з психології дитячої, педагогіки дошкільної та фахових методик дошкільної освіти, одержаних студентами під час навчання, набуття й удосконалення практичних умінь і навичок у процесі професійної діяльності. Програма практики є головним навчально-методичним документом, що забезпечує комплексний підхід до організації практичної підготовки, системності, безперервності, послідовності навчання студентів.

Мета практики: формування у студентів професійних компетентностей щодо організації освітнього процесу в групах дітей дошкільного віку; розвиток здатності організовувати різні види дитячої діяльності (ігрова, навчальна, фізкультурно-оздоровча, трудова, самостійна тощо); формування вмінь діагностувати психічний розвиток дитини.

Завдання практики:

1. Ознайомлення з документацією вихователя, зокрема календарним та перспективним планами роботи.
2. Ознайомлення з організацією освітнього процесу в групах дітей дошкільного віку.
3. Розширення, поглиблення і систематизація знань з педагогіки дошкільної, психології дитячої та фахових методик дошкільної освіти.
4. Формування професійних умінь і навичок організації освітнього процесу з дітьми різних вікових груп закладу дошкільної освіти.
5. Формування вмінь організовувати різні сучасні форми взаємодії з батьками вихованців, надавати консультативно-методичну допомогу сім'ям у вихованні дітей.
6. Виконання психологічного завдання.

Реалізація завдань практики сприяє формуванню в студентів низки компетентностей та програмних результатів навчання:

Програмні компетентності	
Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми в галузі дошкільної освіти з розвитку, навчання і виховання дітей раннього та дошкільного віку, що передбачає застосування загальних психолого-педагогічних теорій і фахових методик дошкільної освіти, та характеризується комплексністю та невизначеністю умов.
Загальні компетентності (КЗ)	<p>КЗ-3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.</p> <p>КЗ-5. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.</p> <p>КЗ-6. Здатність до міжособистісної взаємодії.</p> <p>КЗ-7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.</p> <p>КЗ-8. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.</p>
Спеціальні	КС-2. Здатність до розвитку в дітей дошкільного віку

<p>(фахові) компетентності (КС)</p>	<p>базових якостей особистості (довільність, самостійність, креативність, ініціативність, свобода поведінки, самосвідомість, самооцінка, самоповага).</p> <p>КС-3. Здатність до розвитку допитливості, пізнавальної мотивації, пізнавальних дій у дітей дошкільного віку.</p> <p>КС-4. Здатність до формування в дітей дошкільного віку первинних уявлень про предметне, природне, соціальне довкілля, властивості і відношення предметів; розвитку самосвідомості («Я» дитини і його місце в довкіллі).</p> <p>КС-5. Здатність до розвитку в дітей дошкільного віку мовлення як засобу спілкування і взаємодії з однолітками і дорослими.</p> <p>КС-6. Здатність до виховання в дітей дошкільного віку навичок свідомого дотримання суспільно визнаних морально-етичних норм і правил поведінки.</p> <p>КС-7. Здатність до національно-патріотичного виховання дітей дошкільного віку (любов до Батьківщини, рідної мови, рідного міста; інтерес і повага до державних символів України, національних традицій, звичаїв, свят, обрядів).</p> <p>КС-8. Здатність до формування в дітей дошкільного віку навичок екологічно безпечної поведінки і діяльності в побуті, природі й довкіллі.</p> <p>КС-11. Здатність до формування в дітей дошкільного віку елементарних уявлень про різні види мистецтва і засоби художньої виразності (слово, звуки, фарби тощо) та досвіду самостійної творчої діяльності.</p> <p>КС-12. Здатність до фізичного розвитку дітей дошкільного віку, корекції і зміцнення їхнього здоров'я засобами фізичних вправ і рухової активності.</p> <p>КС-13. Здатність до організації і керівництва ігровою (провідною), художньо-мовленнєвою і художньо-продуктивною (образотворча, музична, театральна) діяльністю дітей дошкільного віку.</p> <p>КС-14. Здатність до формування в дітей дошкільного віку навичок здорового способу життя як основи культури здоров'я (валеологічної культури) особистості.</p> <p>КС-16. Здатність до виховання в дітей дошкільного віку толерантного ставлення та поваги до інших,</p>
--	---

	<p>попередження та протидії булінгу.</p> <p>КС-18. Здатність знаходити, опрацьовувати потрібну освітню інформацію та застосовувати її в роботі з дітьми, батьками.</p> <p>КС-19. Здатність до комунікативної взаємодії з дітьми, батьками, колегами.</p> <p>КС-20. Здатність до самоосвіти, саморозвитку, до безперервності в освіті для постійного поглиблення загальноосвітньої та фахової підготовки, перетворення набуття освіти в процес, який триває впродовж усього життя людини.</p>
Програмні результати навчання	
ПР-01	Розуміти і визначати педагогічні умови, закономірності, принципи, мету, завдання, зміст, організаційні форми, методи і засоби, що використовуються в роботі з дітьми від народження до навчання у школі; знаходити типові ознаки і специфіку освітнього процесу і розвитку дітей дошкільного віку.
ПР-02	Розуміти, описувати й аналізувати процеси розвитку, навчання та виховання дітей дошкільного віку з використанням базових психологічних і педагогічних понять та категорій.
ПР-04	Розуміти і визначати особливості провідної – ігрової та інших видів діяльності дітей дошкільного віку, способи їх використання в розвитку, навчанні і вихованні дітей дошкільного віку.
ПР-05	Здійснювати взаємодію в роботі закладу дошкільної освіти, сім'ї та школи. Залучати батьків до організації освітнього процесу з дітьми дошкільного віку в умовах закладу дошкільної освіти.
ПР-07	Планувати освітній процес в закладах дошкільної освіти з урахуванням вікових та індивідуальних можливостей дітей дошкільного віку, дітей з особливими освітніми потребами та складати прогнози щодо його ефективності.
ПР-12	Будувати цілісний освітній процес з урахуванням основних закономірностей його перебігу. Оцінювати власну діяльність як суб'єкта педагогічної праці.
ПР-15	Визначати завдання і зміст різних видів діяльності дітей раннього і дошкільного віку на основі програм дошкільної освіти та знань про культурно-історичний

	досвід українського народу, загальнолюдські культурні та етико-естетичні цінності.
ПР-17	Здійснювати суб'єкт-суб'єктну взаємодію і розвивальне міжособистісне педагогічне спілкування з дітьми дошкільного віку та особистісно- і соціально зорієнтоване спілкування з батьками.
ПР-19	Збирати та аналізувати дані про індивідуальний розвиток дитини.
ПР-20	Враховувати рівні розвитку дітей при виборі методик і технологій навчання і виховання, при визначенні зони актуального розвитку дітей та створенні зони найближчого розвитку.
ПР-22	Дотримуватись умов безпеки життєдіяльності дітей дошкільного віку.

ЗМІСТ І ОРГАНІЗАЦІЯ ПРАКТИКИ

Під час практики студенти виконують таку роботу:

1. Ознайомлення з документацією вихователя, зокрема календарним та перспективним планами роботи.
2. Складання календарного плану на основі перспективного плану вихователя (група на вибір).
3. Розроблення конспектів проведення різних видів дитячої діяльності (ігрової, трудової, художньої, фізкультурно-оздоровчої) в умовах роботи сучасного ЗДО. Добір відповідних відеоматеріалів як супроводу до розроблених конспектів.
4. Розроблення конспектів занять і розваги. Добір відповідних відеоматеріалів як супроводу до розроблених конспектів. Виготовлення дидактичних матеріалів до них.
5. Розроблення змісту консультацій для батьків вихованців на одну з актуальних тем сімейного виховання. Розміщення її в одній з батьківських чатів Viber, Instagram тощо.

Завдання з психології на практику

1. Визначити вплив іграшки на психічний розвиток дитини дошкільного віку.
2. Розкрити особливості розвитку пізнавальних процесів дитини дошкільного віку (вікова група на вибір).
3. Підготувати презентацію «Сюжетно-рольова гра як провідний вид діяльності дитини дошкільного віку».
4. Розробити практичні рекомендації для вихователів щодо проведення і керівництва сюжетно-рольових ігор з дітьми дошкільного віку.

Загальний обсяг психологічного завдання (від 6 до 10 сторінок) + презентація.

Зміст практики

Організаційний етап (1 день). Передбачає з'ясування всіх організаційних питань. Він розпочинається з настановної конференції, що проводиться представником факультету дошкільної освіти, який відповідає за організацію і проведення практики, на якій присутні студенти, викладачі кафедр, що є базовими для проходження практики, представники адміністрації факультету. Студенти ознайомлюються із завданнями, програмою практики і звітною документацією за результатами її проходження.

Початковий етап (2 дні). Протягом двох днів навчальної практики студенти ознайомлюються з організаційно-методичними аспектами роботи закладу дошкільної освіти. Практика розпочинається з бесіди студентів з керівником ЗДО, під час якої практиканти отримують загальні відомості про заклад дошкільної освіти (його тип, вид, контингент вихованців, основні напрями освітньої роботи з дітьми, пріоритетні завдання, на розв'язання яких спрямована робота закладу), дізнаються, на основі якої програми здійснюється навчання і виховання дітей; ознайомлюються з умовами виховання та навчання

дітей дошкільного віку, з колективом вихованців групи. Водночас студенти ознайомлюються із усіма видами діяльності вихователя.

Практиканти складають індивідуальний графік роботи на наступні тижні практики. У ньому передбачають перегляд занять вихователя групи, за якою він закріплений, визначають терміни проведення занять з усіх розділів програми, вказують теми відкритих занять, інших залікових заходів. Індивідуальний графік студенти затверджують у вихователя, методиста ЗДО і передають в електронному вигляді на кафедри.

Діяльнісний етап (починаючи з 3-го дня практики). З третього дня практики студенти виконують функціональні обов'язки вихователя групи. Для забезпечення належної якості освітнього процесу з дітьми практиканти складають календарний план роботи, відповідно до нього, розробляють конспекти занять та інші форми роботи. У вечірні години практиканти проводять роботу з батьками вихованців групи (бесіди, консультації тощо) з вирішення проблем та ситуацій, що виникають у житті дитини в родині.

Проведену роботу студенти-практиканти фіксують в індивідуальному плані-графіку виконання завдань практики.

Після перегляду відеофрагментів залікових заходів відбувається їх обговорення з керівником практики, під час якого студент представляє самоаналіз і самооцінку. Під час самоаналізу залікового заходу студент визначає відповідність його змісту програмі певної вікової групи, доцільність обраних методів і прийомів роботи, їх ефективність, досягнення поставленої мети, зазначає свої помилки.

У процесі проходження практики студенти виконують завдання з психології дитячої.

Студенти розробляють дидактичний матеріал до залікових заходів, а потім презентують на підсумковій конференції.

Підсумковий етап (5-й тиждень практики). Його змістом є оформлення документації та звіту з практики, підготовка виступу й супроводжувальної презентації, що відображає логіку й повноту виконання завдань практики.

За умов надзвичайних ситуацій завдання практики виконуються в онлайн режимі.

По закінченні педагогічної практики в триденний термін практиканти подають документацію на кафедру в електронному вигляді та за можливості в паперовому.

Звітна документація

1. Індивідуальний план-графік виконання завдань практики.
2. Перспективний план роботи (на 2 місяці: жовтень, листопад) і календарний план (на 5 тижнів).
3. Три конспекти інтегрованих чи комплексних занять з основних освітніх напрямів з відео, дидактичними матеріалами до них та самоаналізом (схема самоаналізу в додатку Е).
4. Два конспекти проведення трудової, фізкультурно-оздоровчої діяльності, а саме трудового заняття, рухливої гри, або ранкової гімнастики, або гімнастика пробудження з відеоматеріалами до них та самоаналізом (схема самоаналізу в додатку Е).
5. Конспект розваги.
6. Зміст консультації для батьків вихованців на одну з актуальних тем сімейного виховання
7. Завдання з психології (текст практичних рекомендацій для вихователів щодо проведення сюжетно-рольових ігор з дітьми дошкільного віку та керівництва ними).
8. Загальний звіт за орієнтовною схемою (Додаток Е).

За умов надзвичайних ситуацій звітна документація подається в електронному варіанті керівнику практики.

Критерії оцінювання результатів проходження практики

Оцінка за шкалою ECTS / національна	Критерії оцінювання
А / «відмінно»	<ol style="list-style-type: none"> 1. У студента ПРН (1-14) сформовані повною мірою (на 91-100%). 2. Глибокий і грамотний аналіз документації закладу дошкільної освіти та вихователя зокрема. 3. Високий методичний рівень проведення залікових форм роботи. 4. Надання звітної документації у зазначений термін і виконання її в точній відповідності всім вимогам щодо змісту і оформлення. 5. Якість оформлення документації практики оцінена керівником практики на «відмінно» або «добре». 6. Цікава презентація результатів педагогічної практики.
В / «добре»	<ol style="list-style-type: none"> 1. У студента ПРН (1-14) сформовані майже повною мірою (на 81-90 %). 2. Грамотний аналіз студентом документації закладу дошкільної освіти та вихователя зокрема. 3. Здатність з невеликою допомогою керівника організувати та методично правильно провести залікові форми роботи. 4. Надання звітної документації у зазначений термін і виконання її у відповідності всім вимогам щодо змісту і оформлення. 5. Якість оформлення документації практики студента оцінена керівником практики на «добре». 6. Змістовна презентація результатів педагогічної практики.
С / «добре»	<ol style="list-style-type: none"> 1. У студента ПРН (1-14) сформовані частково (на 71-80%).

	<p>2. Частковий аналіз студентом документації закладу дошкільної освіти та вихователя зокрема.</p> <p>3. Здатність з допомогою керівника організувати та методично правильно провести залікові форми роботи.</p> <p>4. Надання звітної документації у зазначений термін і виконання її у відповідності всім вимогам щодо змісту і оформлення.</p> <p>5. Якість оформлення документації практики студента оцінена керівником практики на «добре».</p> <p>6. Змістова презентація результатів педагогічної практики.</p>
<p>Д / «задовільно»</p>	<p>1. У студента ПРН (1-14) сформовані фрагментарно (на 64-70%).</p> <p>2. Фрагментарний аналіз студентом документації закладу дошкільної освіти та вихователя зокрема.</p> <p>3. Демонстрація низького рівня підготовки і проведення залікових форм роботи. Часткове виконання завдань практики.</p> <p>4. Надання звітної документації з запізненням і оформленої не у відповідності з основними вимогами.</p> <p>5. Якість оформлення документації практики студента оцінена керівником практики на «добре» або «задовільно».</p> <p>6. Наявність презентації результатів педагогічної практики.</p>
<p>Е / «задовільно»</p>	<p>1. У студента ПРН (1-12) сформовані поверхово (на 50-63%).</p> <p>2. Відсутність студента на базі практики без поважних причин кілька днів.</p> <p>3. Звітна документація оформлена з порушеннями вимог і, не в повному обсязі.</p> <p>4. Невчасне надання звітної документації.</p> <p>5. Якість оформлення документації практики студента оцінена керівником практики на «задовільно».</p> <p>6. Відсутність на підсумковій конференції.</p>
<p>FX / «незадовільно»</p>	<p>1. У студента ПРН (1-12) сформовані менше, ніж на 50 %.</p> <p>2. Відсутність студента на базі практики без поважних причин, неспроможність продемонструвати практичні вміння та навички без додаткових занять з дисциплін навчального</p>

	<p>плану.</p> <p>3. Недбале виконання завдань практики.</p>
<p>F / «незадові льно»</p>	<p>1. У студента ПРН (1-12) не сформовані.</p> <p>2. Відсутність студента на базі практики без поважних причин, володіння практичними вміннями та навичками на низькому рівні, що є підставою для повторного проходження педагогічної практики.</p>

Алгоритм визначення підсумкової оцінки

Підсумкова оцінка з педагогічної практики визначається на підставі середньозваженого бала, де до уваги береться ваговий індекс та показник середньоарифметичної оцінки всіх основних видів робіт, які виконує студент на практиці, а саме:

ВІ розроблених конспектів занять – 0,4;

ВІ конспекту фізкультурно-оздоровчої роботи – 0,1;

ВІ конспекту трудового процесу – 0,1;

ВІ конспект проведення розваги – 0,1;

ВІ завдання з психології – 0,1;

ВІ оформлення консультації для батьків – 0,1;

ВІ оформлення документації, звіту і підготовка презентації – 0,1;

Разом 1,0

Види діяльності	розроблених конспектів занять	конспекту фізкультурно-оздоровчої роботи	конспекту трудового процесу	конспект проведення розваги	завдання з психології	оформлення консультації для батьків	оформлення документації, звіту і підготовка презентації	Середньозважений бал	Сума балів за 100 бальною шкалою	Оцінка ECTS
ВІ	0,4	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1			
оцінки	5	4	5	5	5	4	5			
	2	0,4	0,5	0,5	0,5	0,4	0,5	4,8	96	A

5. ЗМІСТ ТА ОРГАНІЗАЦІЯ МЕТОДИЧНОЇ ПРАКТИКИ

В ЗДО

ОПП «Дошкільна освіта та мова і література (англійська)», ОС «Бакалавр»

Вид практики	Курс, семестр	Кількість кредитів	Кількість тижнів (денна/заочна)	Форма контролю
Методична практика в ЗДО	III курс, 6 семестр	7	5/3	екзамен

Кількість кредитів: 7

Відповідальні кафедри: дошкільної педагогіки і психології; теорії і методики дошкільної освіти

База практики: заклади дошкільної освіти.

Мета: виконання професійних функцій вихователя дітей дошкільного віку.

Завдання практики:

1. Здійснювати комплексне навчання, виховання, розвиток особистості дошкільника. Формувати життєву компетентність дитини відповідно до чинних програм («Я у Світі», «Дитина» тощо).

2. Удосконалювати педагогічні вміння та навички.

3. Формувати творче ставлення до педагогічної діяльності в умовах особистісно-орієнтованого підходу до вихованців.

4. Упроваджувати в освітній процес ЗДО різні форми взаємодії з батьками вихованців, доєднавши їх до батьківських чатів Viber, Instagram, Telegram тощо (допомога в розширенні матеріалів на сайті ЗДО, розміщення інформації в одній з батьківських чатів).

5. Здійснювати наукове дослідження і повідомляти про його результати на педагогічній раді закладу дошкільної освіти.

Реалізація завдань практики сприяє формуванню у студентів наступних компетентностей:

Програмні компетентності	
Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми в галузі дошкільної освіти з розвитку, навчання і виховання дітей раннього та дошкільного віку, що передбачає застосування загальних психолого-педагогічних теорій і фахових методик дошкільної освіти, та характеризується комплексністю та невизначеністю умов.
Загальні компетентності (КЗ)	<p>КЗ-1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.</p> <p>КЗ-3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.</p> <p>КЗ-4. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.</p> <p>КЗ-5. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.</p> <p>КЗ-6. Здатність до міжособистісної взаємодії.</p> <p>КЗ-7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.</p> <p>КЗ-8. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.</p> <p>КЗ-9. Здійснення безпечної діяльності.</p>
Спеціальні (фахові) компетентності (КС)	<p>КС-1. Здатність працювати з джерелами навчальної та наукової інформації.</p> <p>КС-2. Здатність до розвитку в дітей дошкільного віку базових якостей особистості (довільність, самостійність, креативність, ініціативність, свобода поведінки, самосвідомість, самооцінка, самоповага).</p> <p>КС-3. Здатність до розвитку допитливості, пізнавальної мотивації, пізнавальних дій у дітей дошкільного віку.</p> <p>КС-4. Здатність до формування в дітей дошкільного віку первинних уявлень про предметне, природне, соціальне довкілля, властивості і відношення предметів; розвитку самосвідомості («Я» дитини і його місце в довкіллі).</p> <p>КС-5. Здатність до розвитку в дітей дошкільного віку мовлення як засобу спілкування і взаємодії з однолітками і</p>

дорослими.

КС-6. Здатність до виховання в дітей дошкільного віку навичок свідомого дотримання суспільно визнаних морально-етичних норм і правил поведінки.

КС-7. Здатність до національно-патріотичного виховання дітей дошкільного віку (любов до Батьківщини, рідної мови, рідного міста; інтерес і повага до державних символів України, національних традицій, звичаїв, свят, обрядів).

КС-8. Здатність до формування в дітей дошкільного віку навичок екологічно безпечної поведінки і діяльності в побуті, природі й довкіллі.

КС-9. Здатність до розвитку перцептивних, мнемічних процесів, різних форм мислення та свідомості в дітей дошкільного віку.

КС-11. Здатність до формування в дітей дошкільного віку елементарних уявлень про різні види мистецтва і засоби художньої виразності (слово, звуки, фарби тощо) та досвіду самостійної творчої діяльності.

КС-12. Здатність до фізичного розвитку дітей дошкільного віку, корекції і зміцнення їхнього здоров'я засобами фізичних вправ і рухової активності.

КС-13. Здатність до організації і керівництва ігровою (провідною), художньо-мовленнєвою і художньо-продуктивною (образотворча, музична, театральна) діяльністю дітей раннього і дошкільного віку.

КС-14. Здатність до формування в дітей дошкільного віку навичок здорового способу життя як основи культури здоров'я (валеологічної культури) особистості.

КС-16. Здатність до виховання в дітей дошкільного віку толерантного ставлення та поваги до інших, попередження та протидії булінгу.

КС-17. Здатність нести відповідальність за прийняття рішень у непередбачуваних умовах праці.

КС-18. Здатність знаходити, опрацьовувати потрібну освітню інформацію та застосовувати її в роботі з дітьми, батьками.

КС-19. Здатність до комунікативної взаємодії з дітьми, батьками, колегами.

КС-20. Здатність до самоосвіти, саморозвитку, до безперервності в освіті для постійного поглиблення

	загальноосвітньої та фахової підготовки, перетворення набуття освіти в процес, який триває впродовж усього життя людини.
Програмні результати навчання	
ПРН 01	Розуміти і визначати педагогічні умови, закономірності, принципи, мету, завдання, зміст, організаційні форми, методи і засоби, що використовуються в роботі з дітьми від народження до навчання у школі; знаходити типові ознаки і специфіку освітнього процесу і розвитку дітей дошкільного віку.
ПРН 02	Розуміти, описувати й аналізувати процеси розвитку, навчання та виховання дітей дошкільного віку з використанням базових психологічних і педагогічних понять та категорій.
ПРН 03	Розуміти природу і знати вікові особливості дітей з різними рівнями розвитку, особливості розвитку обдарованих дітей.
ПРН 04	Розуміти і визначати особливості провідної – ігрової та інших видів діяльності дітей дошкільного віку, способи їх використання в розвитку, навчанні і вихованні дітей дошкільного віку.
ПРН 05	Здійснювати взаємодію в роботі закладу дошкільної освіти, сім'ї та школи. Залучати батьків до організації освітнього процесу з дітьми дошкільного віку в умовах закладу дошкільної освіти.
ПРН 06	Встановлювати зв'язок між педагогічними впливами та досягнутими дітьми результатами.
ПРН 07	Планувати освітній процес в закладах дошкільної освіти з урахуванням вікових та індивідуальних можливостей дітей дошкільного віку, дітей з особливими освітніми потребами та складати прогнози щодо його ефективності.
ПРН 09	Розуміти історію та закономірності розвитку дошкільної освіти. Аналізувати педагогічні системи минулого та творчо трансформувати їх потенціал у сучасний навчально-виховний простір закладу дошкільної освіти.
ПРН 12	Будувати цілісний освітній процес з урахуванням основних закономірностей його перебігу. Оцінювати власну діяльність як суб'єкта педагогічної праці.
ПРН 13	Здійснювати управління якістю освітнього процесу, керуючись психолого-педагогічними принципами його організації в системі дошкільної освіти та взаємодії з сім'єю.

ПРН 14	Мати навички збереження та зміцнення психофізичного і соціального здоров'я дітей.
ПРН 16	Проектувати педагогічні заходи із залученням фахівців суміжних галузей, батьків, громадських діячів та ін. для реалізації завдань всебічного розвитку дітей.
ПРН 17	Здійснювати суб'єкт-суб'єктну взаємодію і розвивальне міжособистісне педагогічне спілкування з дітьми дошкільного віку та особистісно-і соціально зорієнтоване спілкування з батьками.
ПРН 18	Володіти технологіями організації розвивального предметно-ігрового, природно-екологічного, пізнавального, мовленнєвого середовища в різних групах дошкільного віку.
ПРН 20	Враховувати рівні розвитку дітей при виборі методик і технологій навчання і виховання, при визначенні зони актуального розвитку дітей та створенні зони найближчого розвитку.
ПРН 22	Дотримуватись умов безпеки життєдіяльності дітей дошкільного віку.

ЗМІСТ І ОРГАНІЗАЦІЯ ПРАКТИКИ

Практика проводиться на базі закладів дошкільної освіти. За умов воєнного стану здобувачі освіти виконують завдання в режимі онлайн.

Студент-практикант працює в конкретній віковій групі позмінно:

- I зміна – з 7.30 до 13.00;
- II зміна – з 12.00 до 18.00.

За тиждень до педагогічної практики кожному студентові необхідно розробити план науково-дослідної роботи: науковий апарат курсової роботи, погоджений з науковим керівником; перспективний план виконання конкретного наукового дослідження.

Під час практики студенти виконують таку роботу:

1. Спостерігають та аналізують роботу вихователя, ознайомлюються з умовами закладу дошкільної освіти, дітьми групи, календарним та перспективним планами вихователів, допомагають у роботі вихователів,

складають план виконання завдань педагогічної практики, працюють за планом власного наукового дослідження.

2. З 3-го дня практики проводять ігрову, навчальну, трудову та інші види діяльності дітей за розгорнутими конспектами.

3. Уточнюють, розширюють, закріплюють педагогічні знання, творчо трансформують їх на рівень професійних умінь та навичок, ураховуючи потреби, інтереси, бажання і можливості вихованців конкретної групи та вимоги програми.

4. Підтримують у групі позитивний клімат, забезпечують охорону здоров'я дітей, попереджають неадекватні прояви поведінки.

5. Аналізують методичну роботу (власну та колег), оцінюють результати навчально-виховного процесу у групі, рівень розвитку і вихованості дітей, удосконалюють професійні уміння та навички.

6. Організують одну з колективних форм взаємодії з батьками: доєднавшись до батьківських чатів Viber, Instagram тощо.

7. Організують дозвілля та розваги для дітей.

8. Здійснюють щоденну роботу з батьками: бесіди, консультації тощо.

9. Проводять педагогічне дослідження відповідно до плану.

10. Беруть участь у роботі педагогічної ради, на якій ознайомлюють педагогічний колектив із результатами власного наукового дослідження.

Звітна документація

1. План виконання завдань педагогічної практики (перспективне і календарне планування у певній віковій групі на період практики).

2. Конспекти 5 занять (за вибором здобувача).

3. Конспект проведення гри (вид гри за вибором здобувача освіти).

4. Конспект проведення трудового процесу.

5. Конспект залікового режимного процесу (гімнастика пробудження, одягання тощо).
6. Конспект розваги (одноосібної або колективної).
7. Педагогічна інформація для батьків (батьківські збори або матеріал, який можна розмістити в соцмережах тощо).
9. Текст доповіді за темою свого наукового дослідження, який ґрунтується на теоретичному матеріалі (обсяг до 5 сторінок).
10. Завдання з психології.
11. Загальний звіт за орієнтовною структурою (Додаток Ж).
12. Звіт-презентацію, інші матеріали з практичної підготовки студентам надіслати на корпоративну електронну пошту факультету дошкільної освіти по закінченні терміну проходження практики.

Алгоритм визначення підсумкової оцінки

Підсумкова оцінка з педагогічної практики визначається на підставі середньозваженого бала, де до уваги береться ваговий індекс та показник середньоарифметичної оцінки всіх основних видів робіт, які виконує студент на практиці, а саме:

- ВІ конспекти занять – 0,4;
- ВІ проведення ігрової діяльності – 0,1;
- ВІ проведення трудової діяльності – 0,1;
- ВІ проведення режимного процесу – 0,1;
- ВІ проведення розваги – 0,1;
- ВІ оформлення документації – 0,1;
- ВІ психологічного завдання – 0,1.

Види діяльності	конспекти занять	проведення ігрової діяльності	проведення трудової діяльності	проведення режимного процесу	проведення розваги	оформлення документації	психологічного завдання	Середньозважений бал	Сума балів за 100 бальною шкалою	Оцінка ECTS
ВІ	0,4	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1			
оцінки	5	4	5	5	5	4	5			
	2	0,4	0,5	0,5	0,5	0,4	0,5	4,8	96	A

**Звітна документація для студентів дуальної освіти
Витяг
із кваліфікаційної професіограми вихователя**

Компетентності і програмні результати навчання	Оцінка наставника за 5-бальною системою
Загальні компетентності:	
КЗ-1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.	
КЗ-3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.	
КЗ-4. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.	
КЗ-5. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.	
КЗ-6. Здатність до міжособистісної взаємодії.	

КЗ-7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.	
КЗ-8. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.	
КЗ-9. Здійснення безпечної діяльності.	
Фахові компетентності:	
КС-1. Здатність працювати з джерелами навчальної та наукової інформації.	
КС-2. Здатність до розвитку в дітей дошкільного віку базових якостей особистості (довільність, самостійність, креативність, ініціативність, свобода поведінки, самосвідомість, самооцінка, самоповага).	
КС-3. Здатність до розвитку допитливості, пізнавальної мотивації, пізнавальних дій у дітей дошкільного віку.	
КС-4. Здатність до формування в дітей дошкільного віку первинних уявлень про предметне, природне, соціальне довкілля, властивості і відношення предметів; розвитку самосвідомості («Я» дитини і його місце в довкіллі).	
КС-5. Здатність до розвитку в дітей дошкільного віку мовлення як засобу спілкування і взаємодії з однолітками і дорослими.	
КС-6. Здатність до виховання в дітей дошкільного віку навичок свідомого дотримання суспільно визнаних морально-етичних норм і правил поведінки.	
КС-7. Здатність до національно-патріотичного виховання дітей дошкільного віку (любов до Батьківщини, рідної мови, рідного міста; інтерес і повага до державних символів України, національних традицій, звичаїв, свят, обрядів).	
КС-8. Здатність до формування в дітей дошкільного віку навичок екологічно безпечної поведінки і діяльності в побуті, природі й довкіллі.	
КС-9. Здатність до розвитку перцептивних, мнемічних процесів, різних форм мислення та свідомості в дітей дошкільного віку.	
КС-11. Здатність до формування в дітей дошкільного віку елементарних уявлень про різні види мистецтва і засоби художньої виразності (слово, звуки, фарби тощо) та досвіду самостійної творчої діяльності.	
КС-12. Здатність до фізичного розвитку дітей	

дошкільного віку, корекції і зміцнення їхнього здоров'я засобами фізичних вправ і рухової активності.	
КС-13. Здатність до організації і керівництва ігровою (провідною), художньо-мовленнєвою і художньо-продуктивною (образотворча, музична, театральна) діяльністю дітей раннього і дошкільного віку.	
КС-14. Здатність до формування в дітей дошкільного віку навичок здорового способу життя як основи культури здоров'я (валеологічної культури) особистості.	
КС-16. Здатність до виховання в дітей дошкільного віку толерантного ставлення та поваги до інших, попередження та протидії булінгу.	
КС-17. Здатність нести відповідальність за прийняття рішень у непередбачуваних умовах праці.	
КС-18. Здатність знаходити, опрацьовувати потрібну освітню інформацію та застосовувати її в роботі з дітьми, батьками.	
КС-19. Здатність до комунікативної взаємодії з дітьми, батьками, колегами.	
КС-20. Здатність до самоосвіти, саморозвитку, до безперервності в освіті для постійного поглиблення загальноосвітньої та фахової підготовки, перетворення набуття освіти в процес, який триває впродовж усього життя людини.	
Програмні результати навчання:	
ПРН-01. Розуміти і визначати педагогічні умови, закономірності, принципи, мету, завдання, зміст, організаційні форми, методи і засоби, що використовуються в роботі з дітьми від народження до навчання у школі; знаходити типові ознаки і специфіку освітнього процесу і розвитку дітей дошкільного віку.	
ПРН-02. Розуміти, описувати й аналізувати процеси розвитку, навчання та виховання дітей дошкільного віку з використанням базових психологічних і педагогічних понять та категорій.	
ПРН-03. Розуміти природу і знати вікові особливості дітей з різними рівнями розвитку, особливості розвитку обдарованих дітей.	
ПРН-04. Розуміти і визначати особливості провідної – ігрової та інших видів діяльності дітей дошкільного віку, способи їх використання в розвитку, навчанні і вихованні	

дітей дошкільного віку.	
ПРН-05. Здійснювати взаємодію в роботі закладу дошкільної освіти, сім'ї та школи. Залучати батьків до організації освітнього процесу з дітьми дошкільного віку в умовах закладу дошкільної освіти.	
ПРН-06. Встановлювати зв'язок між педагогічними впливами та досягнутими дітьми результатами.	
ПРН-07. Планувати освітній процес в закладах дошкільної освіти з урахуванням вікових та індивідуальних можливостей дітей дошкільного віку, дітей з особливими освітніми потребами та складати прогнози щодо його ефективності.	
ПРН-09. Розуміти історію та закономірності розвитку дошкільної освіти. Аналізувати педагогічні системи минулого та творчо трансформувати їх потенціал у сучасний навчально-виховний простір закладу дошкільної освіти.	
ПРН-12. Будувати цілісний освітній процес з урахуванням основних закономірностей його перебігу. Оцінювати власну діяльність як суб'єкта педагогічної праці.	
ПРН-13. Здійснювати управління якістю освітнього процесу, керуючись психолого-педагогічними принципами його організації в системі дошкільної освіти та взаємодії з сім'єю.	
ПРН-14. Мати навички збереження та зміцнення психофізичного і соціального здоров'я дітей.	
ПРН-16. Проектувати педагогічні заходи із залученням фахівців суміжних галузей, батьків, громадських діячів та ін. для реалізації завдань всебічного розвитку дітей.	
ПРН-17. Здійснювати суб'єкт-суб'єктну взаємодію і розвивальне міжособистісне педагогічне спілкування з дітьми дошкільного віку та особистісно- і соціально зорієнтоване спілкування з батьками.	
ПРН-18. Володіти технологіями організації розвивального предметно-ігрового, природно-екологічного, пізнавального, мовленнєвого середовища в різних групах дошкільного віку.	
ПРН-20. Враховувати рівні розвитку дітей при виборі методик і технологій навчання і виховання, при визначенні зони актуального розвитку дітей та створенні зони найближчого розвитку.	

ПРН-22. Дотримуватись умов безпеки життєдіяльності дітей дошкільного віку.	
---	--

Загальні висновки: професійні компетентності і програмні результати навчання у студентки ППП сформовано на (середньому, достатньому, високому) рівні

ППП наставника, посада, назва освітньої установи

Підпис

Дата

Завдання з психології на практику для студентів

1. Схарактеризувати статусні положення дошкільників в групі однолітків (лідери, прийняті, неприйняті, ізольовані).
2. Обґрунтувати причини ізоляції дошкільників у групі закладу дошкільної освіти.
3. Схарактеризувати особистість лідера групи закладу дошкільної освіти.
4. Розробити рекомендації для вихователя щодо підвищення соціального статусу дітей у групі. Обсяг (від 4 до 8 сторінок).

6. ЗМІСТ ТА ОРГАНІЗАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ПРАКТИКИ В ЗДО З ФОРМУВАННЯ АНГЛОМОВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ В ДОШКІЛЬНИКІВ

ОПП «Дошкільна освіта та мова і література (англійська)», ОС «Бакалавр»

Вид практики	Курс, семестр	Кількість кредитів	Кількість тижнів (денна/заочна)	Форма контролю
Навчальна практика в ЗДО з формування англійської компетентності в дошкільників	4 курс, 7 семестр	6	5/3	екзамен

Кількість кредитів: 6

Відповідальні кафедри: дошкільної педагогіки і психології та теорії і методики дошкільної освіти

База практики: заклади дошкільної освіти

Мета: формувати у студентів вміння аналізувати діяльність керівників гуртків іноземної мови ЗДО та проводити заняття з навчання дошкільників англійської мови

Завдання практики:

1. Виховувати прагнення до постійного професійного розвитку, забезпечувати умови для фахової адаптації, залучати до активної педагогічної діяльності у ЗДО.

2. Закріпити, поглибити і систематизувати теоретичні знання з методики навчання дітей дошкільного віку іноземних мов і культур.

2. Ознайомити із специфікою навчання англійської мови дітей дошкільного віку в умовах гуртка.

3. Формувати творчий, дослідницький підхід до організації педагогічної діяльності, уміння здійснювати самоконтроль, самоаналіз та об'єктивну самооцінку власної діяльності.

4. Розвивати уміння розробляти конспекти занять з навчання дітей дошкільного віку англійської мови, проводити та аналізувати їх.

Реалізація завдань практики сприяє формуванню у студентів наступних компетентностей:

Програмні компетентності	
Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми в галузі дошкільної освіти з розвитку, навчання і виховання дітей раннього та дошкільного віку (зокрема й навчання дітей іноземної мови), що передбачає застосування загальних психолого-педагогічних теорій і фахових методик дошкільної освіти, та характеризується комплексністю та невизначеністю умов.
Загальні компетентності (КЗ)	<p>КЗ-6. Здатність до міжособистісної, командної взаємодії.</p> <p>КЗ-7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.</p> <p>КЗ-8. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях, швидко і гнучко реагувати на зміни, виявляти самостійність.</p> <p>КЗ-9. Здійснення безпечної діяльності.</p>
Спеціальні (фахові) компетентності (КС)	<p>КС-18. Здатність знаходити, опрацьовувати потрібну освітню інформацію та застосовувати її в роботі з дітьми, батьками.</p> <p>КС-19. Здатність до комунікативної взаємодії з дітьми, ефективної співпраці та комунікації з батьками, колегами.</p> <p>КС-20. Здатність до самоосвіти, саморозвитку, самостійності, саморегуляції, до безперервності в освіті для постійного поглиблення загальноосвітньої та фахової</p>

	<p>підготовки, перетворення набуття освіти в процес, який триває впродовж усього життя людини.</p> <p>КС-22. Здатність до визначення психофізіологічної готовності до вивчення іноземної мови, кола пізнавальних інтересів дітей раннього і дошкільного віку, проектування та реалізації оптимального змістового і методичного наповнення процесу формування в дітей дошкільного віку англійської мовної компетентності.</p> <p>КС-23. Здатність до планування та проведення занять іноземною мовою з дітьми дошкільного віку, здійснення контролю за формуванням іншомовної компетентності в дітей дошкільного віку.</p>
Програмні результати навчання	
ПРН 5	Здійснювати взаємодію в роботі закладу дошкільної освіти, сім'ї та школи. Залучати батьків до організації освітнього процесу з дітьми раннього і дошкільного віку в умовах закладу дошкільної освіти.
ПРН 12	Будувати цілісний освітній процес з урахуванням основних закономірностей його перебігу. Оцінювати власну діяльність як суб'єкта педагогічної праці.
ПРН 17	Здійснювати суб'єкт-суб'єктну взаємодію і розвивальне міжособистісне педагогічне спілкування з дітьми дошкільного віку та особистісно- і соціально зорієнтоване спілкування з батьками.
ПРН 24	Знаходити, опрацьовувати, критично осмислювати зміст, достовірність, надійність інформаційних джерел та застосовувати їх у професійній діяльності.
ПРН 26	Знати основні засади охорони праці, цивільного захисту, вміти дотримуватися умов безпеки життєдіяльності в професійній діяльності.
ПРН 29	Володіти комунікативною мовленнєвою компетентністю з англійської мови, вдосконалювати й підвищувати власний компетентнісний рівень щодо використання

	іноземної мови в роботі з дітьми дошкільного віку
ПРН 30	Планувати та організовувати навчання іноземній мові дітей дошкільного віку, дотримуючись загально дидактичних, методичних принципів, форм, методів, застосовуючи сучасні технології навчання.

ЗМІСТ І ОРГАНІЗАЦІЯ ПРАКТИКИ

Практика проводиться на базі закладів дошкільної освіти і триває 5 тижнів. Студент-практикант працює в молодшій, середній або старшій віковій групі (на вибір).

За умови очного навчання студенти відвідують заняття з англійської мови в ЗДО та спостерігають за організацією керівником гуртка освітнього процесу та дозволя дітям англійською мовою; проводять пробні заняття.

В умовах дистанційного або змішаного навчання: аналізують конспекти занять, відео матеріали.

За погодженням з керівником від бази практики студенти рівномірно з поступовим ускладненням розподіляють виконання завдань практики впродовж 5 тижнів. Послідовність реалізації завдань розкривається та аналізується в індивідуальному плані студента-практиканта (форма індивідуального плану подається (Додаток И).

Протягом **першого тижня** студент-практикант повинен:

1) ознайомитися із групою, календарним планом вихователя та планом роботи гуртка з вивчення іноземної мови, методичною базою викладання англійської мови в ЗДО;

2) відвідати заняття (не менше 2) керівника гуртка з вивчення іноземної мови та проаналізувати їх за поданою схемою (Додаток И);

3) скласти індивідуальний план на період проходження практики, графік проведення залікових занять та виховних заходів.

Протягом подальшого періоду практики студент проводить пробні та залікові заняття, організовує ігрову діяльність, режимні процеси з використанням іноземної мови, спостерігає за дітьми, проводить роботу з батьками, готує виступ на педраді/методичному семінарі з проблеми навчання англійської мови, виконує завдання з психології тощо.

Звітна документація

- 1) Звіт студента про проходження практики (Додаток И).
- 2) індивідуальний план роботи під час проходження практики;
- 3) аналіз 6-ти конспектів відвіданих занять;
- 4) аналіз конспектів 2-х відвіданих виховних заходів;
- 5) аналіз конспектів 2 відвіданих режимних процесів з використанням англійської мови;
- 6) аналіз конспектів 3 відвіданих ігор з використанням іноземної мови;
- 7) 3 конспекти самостійно розроблених та проведених занять;
- 8) 3 конспекти самостійно розроблених та проведених дидактичних ігор;
- 9) аналіз змісту роботи керівника гуртка щодо співпраці з батьками вихованців (за умови дистанційного навчання аналіз сторінки керівника гуртка на сайті ЗДО)
- 10) результати дослідження ставлення батьків до вивчення англійської мови дітьми та результати діагностики рівнів розвитку фонематичного слуху в дітей (див. додаток И);
- 11) рекомендації батькам щодо навчання англійської мови з дітьми в умовах сім'ї;
- 12) матеріали виступу на педраді/методичному семінарі з проблеми вивчення іноземної мови дітьми дошкільного віку.

Завдання з психології

«Визначення ставлення батьків до вивчення дитиною іноземної (англійської) мови»

1. Загальні відомості про дитину.

1. Дата народження.
2. Освіта батьків.
3. Матеріально-побутові умови в сім'ї.
4. Рівень сформованості навичок самообслуговування дитини.
5. Залучення дитини до домашніх обов'язків.

2. Визначити ставлення батьків до вивчення дитиною іноземної (англійської) мови (див. додаток К). Дозволяється використовувати інші методики, тести.

3. Висновок.

4. Рекомендації для батьків щодо вивчення іноземної мови з дітьми.

Алгоритм визначення підсумкової оцінки

Підсумкова оцінка з педагогічної практики визначається на підставі середньозваженого бала, де до уваги береться ваговий індекс та показник середньоарифметичної оцінки всіх основних видів робіт, які виконує студент на практиці, а саме:

ВІ аналіз занять, ігор, виховних заходів, режимних процесів з використанням англійської мови, змісту роботи з батьками вихованців у напрямі вивчення дітьми іноземної мови – 0,1;

ВІ 3 конспекти самостійно розроблених занять, 3 конспекти самостійно розроблених дидактичних ігор (за умови очного навчання) – 0,5;

ВІ результати дослідження ставлення батьків до вивчення англійської мови дітьми та результати діагностики рівнів фонематичного слуху – 0,1;

ВІ рекомендації батькам щодо вивчення іноземної мови з дітьми – 0,05;

ВІ матеріали виступу на педраді з проблеми вивчення іноземної мови з дітьми дошкільного віку – 0,05;

ВІ оформлення документації – 0,1;

ВІ оформлення результатів завдання з психології– 0,1.

Види діяльності	аналіз занять, ігор, виховних заходів, режимних процесів з використанням англійської мови, змісту роботи з батьками вихованців у напрямі вивчення дітьми іноземної мови	3 конспекти самостійно розроблених занять, 3 конспекти самостійно розроблених дидактичних ігор (за умови очного навчання)	результати дослідження ставлення батьків до вивчення англійської мови дітьми та результати діагностики рівнів фонематичного слуху	рекомендації батькам щодо вивчення іноземної мови з дітьми	матеріали виступу на педраді з проблеми вивчення іноземної мови з дітьми дошкільного віку	оформлення документації	оформлення результатів завдання з психології	Середньозважений бал	Сума балів за 100 бальною шкалою	Оцінка ECTS
ВІ	0,1	0,5	0,1	0,05	0,05	0,1	0,1			
оцінки	5	4	5	5	5	4	5			
	0,5	2	0,5	0,25	0,25	0,4	0,5	4,4	88	B

7. ЗМІСТ ТА ОРГАНІЗАЦІЯ МЕТОДИЧНОЇ ПРАКТИКИ В ЗДО З ФОРМУВАННЯ АНГЛОМОВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ В ДОШКІЛЬНИКІВ

ОПП «Дошкільна освіта та мова і література (англійська)», ОС «Бакалавр»

Вид практики	Курс, семестр	Кількість кредитів	Кількість тижнів (денна/заочна)	Форма контролю
Методична практика в ЗДО з формування англійської компетентності в дошкільників	4 курс, 8 семестр	6	5/3	екзамен

Кількість кредитів: 6

Відповідальні кафедри: дошкільної педагогіки і психології та теорії і методики дошкільної освіти

База практики: заклади дошкільної освіти

Мета: формування у студентів умінь здійснювати діяльність з навчання іноземної мови в ЗДО на основі сформованих у них професійних компетентностей та знань з методики навчання дітей дошкільного віку іноземних мов і культур, педагогіки дошкільної та психології дитячої; виховання у студентів потреби систематично розширювати та поглиблювати свої знання і творчо застосовувати їх у практичній діяльності.

Завдання практики:

1. Закріпити, поглибити і систематизувати теоретичні знання з методики навчання англійської мови у ЗДО та застосувати їх на практиці.

2. Формувати у майбутніх вихователів визначати рівні готовності дошкільників до вивчення англійської мови, здійснювати наукове психолого-

педагогічне дослідження з актуальних тем навчання англійської мови дітей дошкільного віку.

3. Формувати у практикантів уміння проводити заняття, режимні процеси, розваги з використанням сучасних методів і прийомів навчально-пізнавальної діяльності з урахуванням вікових та індивідуальних особливостей вихованців; уміння співпрацювати з батьками вихованців та презентувати результати педагогічної діяльності на педагогічних радах, круглих столах тощо.

4. Розвивати уміння здійснювати самоаналіз, самоконтроль та самооцінку своєї педагогічної діяльності, інтерес до професії, потребу в самоосвіті, вироблення творчого, дослідницького підходу до педагогічної діяльності.

Реалізація завдань практики сприяє формуванню у студентів наступних компетентностей:

Програмні компетентності	
Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми в галузі дошкільної освіти з розвитку, навчання і виховання дітей раннього та дошкільного віку (зокрема й навчання дітей іноземної мови), що передбачає застосування загальних психолого-педагогічних теорій і фахових методик дошкільної освіти, та характеризується комплексністю та невизначеністю умов.
Загальні компетентності (КЗ)	<p>КЗ-6. Здатність до міжособистісної, командної взаємодії.</p> <p>КЗ-7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.</p> <p>КЗ-8. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях, швидко і гнучко реагувати на зміни, виявляти самостійність.</p> <p>КЗ-9. Здійснення безпечної діяльності.</p>
Спеціальні (фахові) компетентності (КС)	<p>КС-18. Здатність знаходити, опрацьовувати потрібну освітню інформацію та застосовувати її в роботі з дітьми, батьками.</p> <p>КС-19. Здатність до комунікативної взаємодії з дітьми, ефективної співпраці та комунікації з</p>

	<p>батьками, колегами.</p> <p>КС-20. Здатність до самоосвіти, саморозвитку, самостійності, саморегуляції, до безперервності в освіті для постійного поглиблення загальноосвітньої та фахової підготовки, перетворення набуття освіти в процес, який триває впродовж усього життя людини.</p> <p>КС-22. Здатність до визначення психофізіологічної готовності до вивчення іноземної мови, кола пізнавальних інтересів дітей раннього і дошкільного віку, проєктування та реалізації оптимального змістового і методичного наповнення процесу формування в дітей дошкільного віку англійської мовної компетентності.</p> <p>КС-23. Здатність до планування та проведення занять іноземною мовою з дітьми дошкільного віку, здійснення контролю за формуванням іншомовної компетентності в дітей дошкільного віку.</p> <p>КС-24. Здатність до мовленнєвої діяльності англійською мовою під час використання англійської літератури у процесі навчання дітей дошкільного віку іноземної мови.</p>
Програмні результати навчання	
ПРН 2	Розуміти, описувати й аналізувати процеси розвитку, навчання та виховання дітей раннього і дошкільного віку з використанням базових психологічних і педагогічних понять та категорій.
ПРН 4	Розуміти і визначати особливості провідної – ігрової та інших видів діяльності дітей дошкільного віку, способи їх використання в розвитку, навчанні і вихованні дітей раннього і дошкільного віку.
ПРН 5	Здійснювати взаємодію в роботі закладу дошкільної освіти, сім'ї та школи. Залучати батьків до організації освітнього процесу з дітьми раннього і дошкільного віку в умовах закладу дошкільної освіти.
ПРН 12	Будувати цілісний освітній процес з урахуванням основних закономірностей його перебігу. Оцінювати власну діяльність як суб'єкта педагогічної праці.
ПРН 17	Здійснювати суб'єкт-суб'єктну взаємодію і

	розвивальне міжособистісне педагогічне спілкування з дітьми дошкільного віку та особистісно- і соціально зорієнтоване спілкування з батьками.
ПРН 22	Дотримуватись умов безпеки життєдіяльності дітей раннього і дошкільного віку.
ПРН 24	Знаходити, опрацьовувати, критично осмислювати зміст, достовірність, надійність інформаційних джерел та застосовувати їх у професійній діяльності.
ПРН 26	Знати основні засади охорони праці, цивільного захисту, вміти дотримуватися умов безпеки життєдіяльності в професійній діяльності.
ПРН 28	Уміти спілкуватися іноземною мовою в повсякденному житті і професійній діяльності
ПРН 29	Володіти комунікативною мовленнєвою компетентністю з англійської мови, вдосконалювати й підвищувати власний компетентнісний рівень щодо використання іноземної мови в роботі з дітьми дошкільного віку
ПРН 30	Планувати та організовувати навчання іноземній мові дітей дошкільного віку, дотримуючись загально дидактичних, методичних принципів, форм, методів, застосовуючи сучасні технології навчання.
ПРН 31	Використовувати літературу для дітей іноземною мовою в організації освітнього процесу з дітьми дошкільного віку.

ОРГАНІЗАЦІЯ І ЗМІСТ ПРАКТИКИ

Практика проводиться на базі закладів дошкільної освіти. Студент-практикант працює в молодшій, середній або старшій віковій групі (на вибір).

Студент знаходиться в ЗДО протягом часу (половини дня), визначеного за домовленістю з адміністрацією закладу.

У випадку наявності в ЗДО гуртка з іноземної мови студенти зобов'язані провести 2 заняття на тиждень поза годинами, що відведені на гурткову роботу, та організовувати освітній процес та дозвілля дітей з використанням іноземної

мови (рухливі і дидактичні ігри, творчі ігри та діяльність дітей, режимні процеси, розваги та ін.).

У випадку відсутності в ЗДО гуртка з іноземної мови студенти зобов'язані провести 4 заняття на тиждень та організувати освітній процес та дозвілля дітей з використанням іноземної мови (рухливі і дидактичні ігри, творчі ігри та діяльність дітей, режимні процеси, розваги тощо).

В умовах дистанційного або змішаного навчання: аналізують конспекти занять, відео матеріали та розробляють власні конспекти занять з двох тем, охоплюючи при цьому всі етапи навчання іноземної мови.

Протягом першого тижня студент-практикант повинен:

1) ознайомитися із групою, календарним планом вихователя та планом роботи гуртка з вивчення іноземної мови, методичною базою викладання англійської мови в ЗДО (за наявності гуртка);

2) відвідати заняття (не менше 2) керівника гуртка з вивчення іноземної мови та проаналізувати їх за поданою схемою (Додаток Л);

3) скласти індивідуальний план та план роботи гуртка (у разі необхідності) на період проходження практики, графік проведення залікових занять та виховних заходів (додаток Л).

Протягом подальшого періоду практики студент проводить пробні та залікові заняття, організовує ігрову діяльність, режимні процеси з використанням іноземної мови, спостерігає за дітьми.

За період педпрактики студент:

1) проводить 6 залікових занять з англійської мови, що оцінюються керівником гуртка та/або методистом ЗДО (у разі відсутності гуртка) та груповим керівником;

2) проводить 2 виховних заходи з використанням іноземної мови, що оцінюються керівником гуртка та/або методистом ЗДО (у разі відсутності гуртка) та груповим керівником;

3) проводить 1 режимний процес з використанням іноземної мови, що оцінюється керівником гуртка та/або методистом ЗДО (у разі відсутності гуртка) та груповим керівником;

4) виготовляє наочність до залікових заходів;

5) здійснює індивідуальну роботу з дітьми щодо навчання англійської мови;

6) готує інформацію для батьків щодо закріплення вивченого матеріалу з дітьми в домашніх умовах та текст виступу на педраді в ЗДО за темою курсової роботи;

7) виконує завдання з психології

Звітна документація

1. Щоденник студента-практиканта.
2. Індивідуальний план проведення залікових занять (додаток Л).
3. Тематичний план проведення занять з англійської мови (план роботи гуртка) на період практики.
4. Конспекти проведення 6-ти залікових занять.
5. Конспекти 2-х виховних заходів.
6. Конспект режимного процесу з використанням англійської мови.
7. Дидактичний матеріал, який виготовлявся для проведення залікових заходів (презентації, мультфільми, фізкультхвилинки, пісні тощо).
8. Методичні матеріали для батьків щодо закріплення вивченого матеріалу з дітьми в домашніх умовах та текст виступу на педраді в ЗДО за темою курсової роботи
9. Протоколи обговорення залікових заходів (додаток Л).
10. Дослідження готовності дітей дошкільного віку до вивчення англійської мови (додаток М).
11. Індивідуальний звіт студента про проходження практики (додаток Л).

12. Презентація проходження практики студента в закладі дошкільної освіти.

Завдання з психології

«Визначення рівня готовності дітей дошкільного віку до оволодіння іноземною мовою»

1. Загальні відомості про дитину.

1. Дата народження.
2. Освіта батьків.
3. Матеріально-побутові умови в сім'ї.
4. Рівень сформованості навичок самообслуговування дитини.
5. Залучення дитини до домашніх обов'язків.

2. Аналіз результатів дослідження рівнів готовності дошкільників до оволодіння іноземною мовою.

Орієнтовні рівні готовності дитини дошкільного віку до оволодіння іноземною мовою, згідно з якими ми визначаємо:

Достатній рівень характеризується наявністю в дитини сформованого пізнавального інтересу до здобуття знань з іноземної мови (далі ІМ), розуміння того, що вони можуть знадобитися в подальшому (можна подорожувати, спілкуватися з іноземними друзями, дивитися мультфільми ІМ); у дитини відповідно до віку розвинені мислення, пам'ять, увага, сформована правильна звуковимова, відповідно до віку словник, граматично правильне мовлення; дошкільник вільно використовує діалогічне і монологічне мовлення в різних ситуаціях спілкування; дитина впевнена в своїх силах, у неї переважає стійкий оптимістичний настрій, об'єктивна самооцінка.

Для середнього рівня характерна наявність у дитини інтересу до видів діяльності, що пропонують виконувати на занятті з ІМ, прагнення заслужити похвалу вихователя; в дитини переважають позитивні емоції від пізнавальної

діяльності, зосередженість, зацікавленість, негативні емоції виникають у випадку невдачі; в дитини частково сформовані такі психічні процеси, як увага і мислення; дошкільник розрізняє на слух звуки, проте іноді відчуває труднощі під час артикулювання звуків р, ш, ж, їх вимова нестійка; спостерігається недостатнє володіння мовленням, нездатність виражати свої думки, труднощі під час виконання завдань, некритичне ставлення до своїх та чужих помилок, завищена або занижена самооцінка.

Низький рівень характеризується несформованістю в дитини мотивів вивчення ІМ, основний мотив – уникнення покарання або звичка виконувати вимоги дорослих; нерозумінням того, навіщо особисто їй вивчати ІМ; переважанням нестійких позитивних емоцій, що виникають під час виконання нескладних завдань або отримання успішного результату; негативні емоції, пов'язані з нудьгою, бездіяльністю, невпевненістю в собі під час занять з ІМ; у дитини спостерігається низький рівень розвитку мислення, уваги та уваги; значний обсяг часу на пригадування, не здатність без допомоги вихователя до виконання поставленого завдання; дошкільник не помічає і не виправляє помилки у власному мовленні, в нього надто завищена або занижена самооцінка.

Приклади методик для визначення рівнів розвитку психічних процесів (див. додаток М). Дозволяється використовувати інші методики, тести.

3. Висновок.

4. Рекомендації для вихователів та батьків.

Алгоритм визначення підсумкової оцінки

Підсумкова оцінка з педагогічної практики визначається на підставі середньозваженого бала, де до уваги береться ваговий індекс та показник середньоарифметичної оцінки всіх основних видів робіт, які виконує студент на практиці, а саме:

ВІ конспекти залікових занять, виховних заходів та режимного процесу з використанням англійської мови – 0,5

ВІ дидактичний матеріал, який виготовлявся для проведення залікових заходів (презентації, мультфільми, фізкультхвилинки, пісні тощо) – 0,1

ВІ методичні матеріали для батьків щодо закріплення вивченого матеріалу з дітьми в домашніх умовах та текст виступу на педраді в ЗДО за темою курсової роботи – 0,1

ВІ Протоколи обговорення залікових заходів – 0,1

ВІ Дослідження готовності дітей дошкільного віку до вивчення англійської мови – 0, 1

ВІ Індивідуальний звіт студента про проходження практики – 0, 05

ВІ Презентація проходження практики студента в закладі дошкільної освіти – 0, 05

Види діяльності	конспекти залікових занять, виховних заходів та режимного процесу з використанням англійської мови	дидактичний матеріал, який виготовлявся для проведення залікових заходів (презентації, мультфільми, фізкультхвилинки, пісні тощо)	методичні матеріали для батьків щодо закріплення вивченого матеріалу з дітьми в домашніх умовах та текст виступу на педраді в ЗДО за темою курсової роботи	протоколи обговорення залікових заходів	дослідження готовності дітей дошкільного віку до вивчення англійської мови	індивідуальний звіт студента про проходження практики	презентація проходження практики студента в закладі дошкільної освіти.	Середньозважений бал	Сума балів за 100 бальною шкалою	Оцінка ECTS
ВІ	0,5	0,1	0,1	0,1	0,1	0,05	0,05			
оцінки	5	4	5	5	5	4	5			
	2,5	0,4	0,5	0,5	0,5	0,2	0,2	4,8	96	A

Список рекомендованих джерел

1. Базовий компонент дошкільної освіти в Україні (нова редакція). URL: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/doshkilna-osvita/bazovij-komponent-doshkilnoyi-osviti-v-ukrayini> (дата звернення: 20.11.2023).
2. Богуш А. Гавриш Н., Саприкіна О. Теорія і методика розвитку мовлення дітей раннього віку. Київ: «Видавничий Дім «Слово», 2019. 408 с.
3. Богуш А. М., Гавриш Н. В. Дошкільна лінгводидактика: Теорія і методика навчання дітей рідної мови: підручник / ред. А. М. Богуш, Н. В. Гавриш. Київ: Вища школа, 2007. 542 с.
4. Богуш А. М., Маліновська Н.В. Перші кроки грамоти: передшкільний вік. 3-тє видання. Київ: «Видавничий Дім «Слово», 2016. 424 с.
5. Богуш А., Гавриш Н., Котик Т. Методика організації художньо-мовленнєвої діяльності дітей у дошкільних навчальних закладах. Київ: «Видавничий Дім «Слово», 2014. 304 с.
6. Богуш А., Маліновська Н. Методика розвитку мовлення і навчання рідної мови дітей раннього віку: навчальний посібник. Київ: Слово, 2016. 392 с.
7. Вільчковський Е. Денисенко Н. Організація рухового режиму дітей 5-10 років у закладах освіти. Харків: Майдан, 2015. 228 с.
8. Вільчковський Е. С. Теорія і методика фізичного виховання дітей дошкільного віку : навчальний посібник / упоряд.: Е. С. Вільчковський, О. І. Курок. Суми: ВТД Університетська книга, 2008. 428 с.
9. Вільчковський Е. С., Курок О. І. Теорія і методика фізичного виховання дітей дошкільного віку: підручник. Суми: ПФ «Університетська книга», 2019. 467 с.
10. Глухівський дошкільний навчальний заклад (центр розвитку дитини) «Світлячок» <https://gluhivsvitlyachok.jimdofree.com/> Дата звернення: 20.11.2023р.
11. Горін М. Ми веселі діти, дуже любим літо : фізкультурна розвага просто неба для дітей старшої групи. *Дошкільне виховання*. 2022. № 5. С. 36–38.

12. Горопаха Н. М. Педагогічна практика за вимогами кредитно-модульної системи: навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів напряму підготовки «Дошкільна освіта» / упоряд.: Н. М. Горопаха, Т. І. Поніманська. Київ: Слово, 2009. 280 с.

13. Господарик Г., Сікаленко Р. Фізкультурно-оздоровча робота: втілюємо комплексний підхід. *Дошкільне виховання*. 2017. № 1. С. 24–26.

14. Дошкільна лінгводидактика: Теорія і методика навчання дітей рідної мови в дошкільних навчальних закладах: підручник. [За ред. А. М. Богуш]. Київ: «Видавничий Дім «Слово», 2019. 704с.

15. Дошкільний навчальний заклад (ясла-садок) №17 «Радість» м. Суми <http://dnz17.org.ua> Дата звернення: 20.11.2023

16. Дуткевич Т. В. Дитяча психологія : навч. посіб. Київ: Центр учбової літератури, 2018. 424 с.

17. Дуткевич Т. В. Дитяча розвивально-корекційна психологія: модульний навчальний посібник. Київ: Центр учбової літератури, 2021. 304.

18. Єфименко М. Кумедні фізкультурники. *Дошкільне виховання*. 2014. № 2. С. 18–20.

19. Єфименко М. Рух – це життя. Даруймо його дітям щодня : оптимальний руховий режим дошкільника. *Дошкільне виховання*. 2014. № 7. С. 26–30.

20. Єфименко М. Фізкультурні розваги для розвитку й наснаги. *Дошкільне виховання*. 2014. № 10. С. 21–23.

21. Загородня Л.П. Відкриваємо таємниці весняної природи. *Палітра педагога*. 2022. № 3–4. С. 3–9.

22. Загородня Л.П. Діти, квіти та жуки, або Як ознайомити дошкільників із природним довкіллям. *Вихователь-методист дошкільного закладу*. 2021. №7. С.4–9.

23. Загородня Л.П. Подорожі в природу. Методичні аспекти організації роботи з дітьми. *Палітра педагога*. 2021. № 7–8. С. 3–8

24. Загородня Л.П. Таємниці літо відкриває дітям. *Палітра педагога*. 2022. №5-6. С. 3–9.
25. Загородня Л.П., Гавриш Н.В. Неосяжне небо над нами. *Методична скарбничка вихователя*. 2021. №3. С.4–19.
26. Заїка О. Я. Теорія і методика музичного виховання: навчально-методичний посібник Суми: Винниченко М. Д., 2018. 444 с.
27. Закон України «Про вищу освіту». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18> (дата звернення: 20.11.2023).
28. Закон України «Про дошкільну освіту». URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2628-14> (дата звернення: 23.11.2023).
29. Конвенція про права дитини. URL: http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/995_021 (дата звернення: 23.11.2023).
30. Кондратець І. Літні перлинки для Марка й Маринки : віршовані руханки для дітей дошкільних груп. *Палітра педагога*. 2022. № 5-6. С. 10–12.
31. Лисенко Н.В., Лисенко О.М., Мацук Л.О. Ознайомлення з природою та основи проєкологічної освіти дітей дошкільного віку. Київ: «Видавничий дім «Слово»». 2019. 336 с.
32. Лісовська Т.А. Музичне виховання дітей дошкільного віку: навчально-методичний посібник. Миколаїв: видавець Прокопчук Т.Ю., 2017. 366 с.
33. Організація фізкультурно-оздоровчої роботи у дошкільних навчальних закладах : інструктивно-методичні рекомендації. *Дошкільне виховання*. 2016. № 11. С. 7–15.
34. Павелків Р. В., Цигикало О. П. Дитяча психологія: навчальний посібник. Київ: Академвидав, 2008. 432 с.
35. Педагогічна практика : навчально-методичний посібник для студентів ОС «Бакалавр» спеціальності 012 «Дошкільна освіта» / І. Корякіна, С. Тітаренко, Л. Загородня, Н. Гордій, О. Шовкопляс, І. Куліш, О. Заїка, Н.

Лісневська, Т. Марєєва, В. Любива, І. Данильченко, Г. Барсуковська, А. Дмитренко, І. Труш. Суми : видавничо-виробниче підприємство «Мрія», 2019. 196 с.

36. Положення про організацію, проведення практичної підготовки здобувачів освіти у Глухівському національному педагогічному університеті імені Олександра Довженка (дата затвердження: 20.11.2023 р.). URL: http://gnpu.edu.ua/images/dokumenty/Pologennya_pro_organizaciu_proved_prak_pidg.pdf

37. Положення про проведення практики студентів вищих навчальних закладів України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0035-93> (дата звернення 23.11.2023).

38. Поніманська Т. І. Дошкільна педагогіка: підручник. 4-те вид., перероб. Київ: «Академвидав», 2018. 408 с.

39. Розвиваємо, навчаємо, виховуємо дитину третього року життя: методичний посібник / Л.І.Кузьмук та ін.; за ред.. Т.І. Поніманської. Київ: видавничий Дім «Слово», 2013. 568 с.

40. Сайт Міністерства освіти і науки України. URL: <https://mon.gov.ua/ua> (дата звернення: 23.04.2023).

41. Собчук Л. Форми роботи з фізичного виховання влітку. Дитячий садок. 2014. № 13. С. 18–20.

42. Сумський спеціальний дошкільний навчальний заклад (ясла-садок) № 20 «Посмішка». <http://www.posmishka.sumy.ua/> Дата звернення: 05.10.2022 р.

43. Сухорукова Г. В., Дронова О. О., Голота Н. М., Янцур Л. А. Образотворче мистецтво з методикою викладання в дошкільному навчальному закладі: підручник / за заг. ред. Г. В. Сухорукової. Київ: Слово, 2019. 376 с.

44. Теорія і методика формування природничо-екологічної компетентності в дошкільників: курс лекцій, електронний посібник/ Л.П. Загородня. 2023. 379 с. URL: <http://46.201.250.252/handle/123456789/1930>

45. Шалімова Л. Л. Фізичне виховання дошкільників. Молодший вік: навч.-метод. посіб. Харків : Ранок, 2017. 208 с.
46. Шахрай Н., Котовська І. Літоленд : малі олімпійські ігри для старших дошкільнят. Дошкільне виховання. 2014. № 6. С. 36–39.
47. Шпиця Н. В. Пішохідні переходи в дитячому садку. *Дошкільний навчальний заклад*. 2017. № 5. С. 38–42.
48. Щербакова К. Й. Методика формування елементів математики у дошкільників. Київ: В-во Європейського університету, 2011. 262 с.

ДОДАТКИ

Додаток А

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Глухівський національний педагогічний університет
імені Олександра Довженка

«Затверджую»

Керівник практики (підпис)

ІНДИВІДУАЛЬНИЙ ПЛАН РОБОТИ

здобувача (ки) освіти _____ курсу _____ групи

Факультету дошкільної освіти

_____(П.І.Б.)

Глухівського НПУ ім. О. Довженка
Спеціальність 012 Дошкільна освіта,

на час проходження _____ практики

з _____ по _____ року

у _____

(місце проходження практики)

Груповий керівник практики: _____

Форма індивідуального плану студента-практиканта

1 сторінка. Підпис індивідуального плану студента-практиканта.

2 сторінка.

Дата	Зміст роботи	Аналіз роботи
23.10	<p><i>ознайомлення з функціями та напрямками професійної діяльності директора закладу дошкільної освіти</i></p>	<p><i>Керівник закладу освіти (завідувач) Васильченко Світлана Володимирівна, в межах наданих йому повноважень: організовує діяльність закладу освіти; вирішує питання фінансово-господарської діяльності закладу освіти; призначає на посаду та звільняє з посади працівників, визначає їх функціональні обов'язки; забезпечує організацію освітнього процесу та здійснення контролю за виконанням освітніх програм; забезпечує функціонування внутрішньої системи забезпечення якості освіти; забезпечує умови для здійснення дієвого та відкритого громадського контролю за діяльністю закладу освіти; сприяє та створює умови для діяльності органів самоврядування закладу освіти; сприяє здоровому способу життя здобувачів освіти та працівників закладу освіти; забезпечує створення у закладі освіти безпечного освітнього середовища, вільного від насильства та булінгу (цькування), розглядає заяви про випадки булінгу (цькування) здобувачів освіти, їхніх батьків, законних представників, інших забезпечує виконання заходів для надання соціальних та психолого-педагогічних послуг здобувачам освіти, які вчинили булінг, стали його свідками або постраждали від булінгу (цькування); здійснює інші повноваження, передбачені законом та установчими документами закладу освіти.</i></p>

Звіт**із практики здобувача освіти:**

1. ПІП студента, факультет, курс, група, форма навчання, освітня програма, вид практики, місце проходження практики, груповий керівник, методист, вихователь, інші учасники освітнього практичного процесу.
2. Мета, завдання практики.
3. Коротка характеристика бази практики.
4. Коротка характеристика групи дітей ЗДО / студентської категорії здобувачів освіти.
5. Виконані завдання під час проходження практики (розроблено конспект розваги).
6. Загальні, фахові компетентності, сформовані під час проходження практики.
7. Проблеми, труднощі, що виникли у процесі практичної підготовки.
8. Допомога, поради, настанови стейкхолдерів, академічної спільноти під час проходження педагогічної практики (керівництво освітніх, установ, викладачі, викладачі-методисти, групові керівники, вихователі, практичний психолог та інші).
9. Поради, побажання, пропозиції щодо змісту програм практики, організації й проведення практичної підготовки, підготовки звітності, процедур захисту.

Орієнтовні питання письмового аналізу умов та змісту освітнього процесу в групі дітей раннього віку, який має здійснити студент у перші дні практики на основі спостереження

1. Обладнання групи та її естетичний вигляд:

а) санітарний стан приміщення, його освітлення та температурний режим згідно з визначеними нормами. Наявність графіків провітрювання і щоденних прибирань та їх дотримання. Наявність іграшок, меблів, їх відповідність педагогічним і гігієнічним вимогам;

б) педагогічне та естетичне оформлення інтер'єру групи: раціональне розташування іграшок, меблів, дидактичного матеріалу.

2. Виконання режиму дня:

а) відповідність режиму віку і стану здоров'я дітей (для дітей різних підгруп). Фіксація часу, який фактично витрачається персоналом на режимні процеси;

б) перевірка раціональності розподілу обов'язків між вихователем та його помічником під час організації та проведення режимних процесів: годування, вмивання тощо;

в) реалізація принципів наступності, наочності та індивідуального підходу під час організації роботи з дітьми.

3. Спостереження за роботою вихователя в першу та другу половину дня:

а) опис прийомів, які використовує вихователь для організації дітей під час одягання, роздягання, вмивання. Турбота вихователя про здоров'я та емоційний стан дітей. Опис прийомів, які застосовує педагог для виховання активності, самостійності під час формування культурно-гігієнічних навичок, знань і вмінь з різних розділів програми на заняттях (спільні з дорослим дії, показ і пояснення, нагадування, контроль і оцінка використання емоційно-ігрових моментів);

б) зміст самостійної діяльності дітей в ігровій кімнаті та на прогулянці (ігри, спостереження, робота з розвитку мовлення і рухів, предметної і художньої діяльності), планування та методика керівництва нею.

4. Емоційний мікроклімат у групі, характер ставлення персоналу групи до дітей, настроїв дітей протягом дня (збуджений, плаксивий, бадьорий), характер ігрових взаємовідносин.

5. Аналіз документації, яка ведеться в групі.

Додаток Г

Орієнтовне планування роботи з дітьми 3-го року життя

Дні тижня	Перша половина дня		
	Ранок	№ заняття	Прогулянка

ПОНЕДІЛОК

Ранок:

1. Бесіда з батьками Оксани Т., Олени І. на тему: «Виховання самостійності в дітей 3-го року життя». Мета: ознайомити батьків з вимогами до самообслуговування дитини.

2. Дидактична гра «Геометричне лото» (підгрупа). Мета: вчити групувати предмети за формою, активізувати в мовленні дітей (Тетяни П., Вови Д.) назви еталонів форми і предметів побуту. Основний прийом: запитання.

Заняття 1

Тема: Розглядання картини «Кішка з кошенятами».

Програмовий зміст: вчити дітей розуміти зміст картини, описувати тварин, відповідати на запитання реченнями, правильно будувати речення з 2-3 слів, звуконаслідувати.

Словник: кішка, кошенята, кошеня, клубок, пухнасте, лапка, хвостик.

Матеріал: картина «Кішка з кошенятами», іграшки тваринок.

Хід заняття:

1. Вступна частина.

Коло бабусі

Сидить у кожусі,

Проти печі гріється,

Без водички миється. (*Котик*)

2. Основна частина. Вихователь вивішує картину і запитує: «Хто це, діти? Так, на цій картині зображена кішка мама та її дітки-кошенята. Що робить кішка? Де кішка, покажіть? Яка кішка? Як кішка кличе своїх кошенят? Які кошенята? Вони маленькі й дуже-дуже симпатичні. Кошенята всі різні, вони не схожі одне на одного. Це кошеня ... яке воно? Розкажіть про нього. Правильно, кошеня маленьке, пухнасте, сіреньке. А ще це кошеня дуже веселе. Воно грає з клубком. А де воно взяло клубок? Де лежав клубок? Правильно, клубок лежав у кошику. А як ви здогадалися, що клубок лежав у кошику? Так, у кошику лежать ще й інші клубки. Кошик перевернувся, а сіре пухнасте кошеня відразу кинулося за клубком, що випав з кошика і торкає його лапкою. Покажіть, яке кошеня торкає лапкою клубок? Ось так, тихенько. Скажи: «Тихесенько». І друге кошеня теж дуже симпатичне. Давайте уважно розглянемо його (так діти розглядають друге, а потім третє кошеня).

Розповідь вихователя: «Ось яка цікава картина про кішку і кошенят. Кішка з кошенятами жили в кімнаті, спали на килимку. Велика кішка-мама уважно дивиться за кошенятами. Одне кошеня зголоділо і хлепче молоко, друге – міцно спить, третє – закрило мордочку лапкою. А це веселе кошеня катає по підлозі клубок з нитками і махає хвостиком».

3. Підсумок заняття. Вихователь пропонує дітям відтворити звуконаслідування: як кішка муркоче, як вона кличе своїх кошенят, коли незадоволена поведінкою своїх кошенят. Ігри з іграшковими тваринками.

Прогулянка (денна)

1. Спостереження за квітами на квітнику.

Мета: звернути увагу дітей на пробудження рослин від зимового сну, показати їх різноманітність; активізувати в мовленні дітей назви частин рослини, виховувати любов до природи, інтерес до її пізнання.

2. Рухлива гра «Пташки в гніздечках» (спосіб проведення -фронтальний).

Мета: вправляти у бігові в різних напрямках. Познайомити з правилами і закріпити їх у грі: «Після слова «Киця» зайняти місце в своєму гніздечку».

3. Рухлива гра «Де схована іграшка?».

Мета: вчити орієнтуватися в просторі, називати словом знайдену іграшку.

4. Допомога у зборі сміття (паличок, папірців тощо) на груповій ділянці. Мета: формувати елементарні трудові дії, виховувати бажання допомагати дорослим,

5. Самостійні ігри з моторними іграшками (м'ячиками, візочками)

Мета: розвивати рухову активність.

Друга половина дня

Дні тижня	Друга половина дня		
	Вечір	№ заняття	Прогулянка

1. Запропонувати Оленці Т. разом з вихователем полити квіти, вчасно переключити її увагу на іншу цікаву діяльність, схвалювати її дії.

Мета: вчити виконувати разове доручення по догляду за рослинами, позитивно ставитися до прохання дорослого.

2. Виховання культурно-гігієнічних навичок з Оленкою Т., Вовою Д., закріпити вміння охайно їсти, користуватися серветкою.

Показати приклад правильної поведінки за столом, схвалювати дії дітей, використати ігровий прийом – оцінку поведінки дітей під час їди.

Заняття 2**Тема: «Конструювання місточка»**

Програмовий зміст: вчити робити перекриття, називати будівельні деталі (цеглинка, пластина), їх колір (зелений), закріпити вміння виконувати дії послідовно після показу і пояснення вихователя.

Ускладнення: збудувати доріжку до місточка.

Хід заняття.

Вступна частина.

Ігрова мотивація: Зайчик потрапив під дощ.

Постановка мети: побудуємо місток, під яким сховаємо зайчика від дощу.

Підготовка дітей до виконання мети.

Показ і пояснення вихователем послідовності і способу будівництва: «Я збудую цей місток з 2 цеглинок і однієї пластини. Спочатку я поставлю цеглинку на коротку сторону, ось так, потім поруч з нею на невеличкій відстані ставлю ще одну цеглинку так само – на коротку сторону, зверху на цеглинку покладу пластину. От я й побудувала місточок».

Роздати будівельний матеріал дітям, запитати у них: «Як називається ця деталь (пропонує повторити 2-3 дітям назву деталі), якого кольору цеглинка, покажи, де коротка сторона цеглинки?».

Основна частина. Самостійна робота дітей.

Підказувати способи і послідовність виконання роботи.

Заключна частина.

Під кожний місток, який збудували діти, сховати іграшкового зайчика. Дати загальну позитивну оцінку конструктивним діям усіх вихованців.

Прогулянка (до обіду):

1. Спостереження за змінами в природі: світить сонечко, тепло, з'явилися зелені листочки, співають пташки.

Мета: звернути увагу дітей на стан живих і неживих об'єктів природи, розвивати спостережливість,

2. Годування птахів.

Мета: вчити впізнавати пташку за зовнішнім виглядом, закріпити назви пташок у мовленні дітей, виховувати турботливе ставлення до птахів.

3. Фізкультурна розвага, побудована на низці рухливих ігор.

Мета: вчити виконувати рухи згідно з текстом, закріпити навички бігу, стрибків, розвивати спритність.

Хід розваги:

Гра «По рівенькій доріжці»

Рівенькі в нас доріжки

Крокують наші ніжки.

Раз, два, раз, два (ходьба зграйкою 6-8 разів).

По горбочках, по горбочках

У ямку бух (стрибки 12 разів).

Втомились наші ніжки

Ось там дім;

живемо ми в нім (біг до будиночку)

(Повтор 2 рази).

Рухлива гра «Пташки й кіт»

Білий кіт сидить на лаві серед нашого двору

Прилетіли пташки та як крикнуть раптом: «Кру!»

(біг у заданому напрямку, від киці до будинку, киця – вихователь; гра повторюється 2 рази).

Рухлива гра «Спіймай комара»

Діти в лісі ходять, бігають, стрибають;

У кого комар над головою – схопи його рукою.

Ускладнення для II підгрупи: збільшити дозування.

4. Самостійні ігри з піском.

Ласощі для ляльок – ліплення з вологого піску різних форм.

Дидактична гра «Відбитки наших рук» – залишати слід на піску.

Дидактична гра «Міна» – розкопати іграшку; за частинами предмета, що відкриваються, здогадатись, що було закопано.

Мета: ознайомитися з властивостями піску (вологий пісок пластичний, сухий – сипучий), розвивати уяву.

Підсумок розваги.

Вимоги до оформлення документації

Документація з педагогічної практики повинна бути надрукована на стандартних аркушах білого одностороннього паперу (формат А4). Текст набирається на комп'ютері 14-м розміром шрифту Times New Roman з міжрядковим інтервалом 1,5 (29-30 рядків на сторінку) і мати поля: зліва – 30 мм, справа – 15 мм, зверху та знизу – по 20 мм.

Форма титульної сторінки звітної документації

**Міністерство освіти і науки України
Глухівський національний педагогічний університет
імені Олександра Довженка**

Кафедра дошкільної педагогіки і психології
теорії і методики дошкільної освіти

ЗВІТНА ДОКУМЕНТАЦІЯ

(вид практики)

(прізвище, ім'я, по батькові)

студента __ курсу, ___ групи

спеціальності 012 Дошкільна освіта

Місце проходження практики _____

Термін практики _____

Керівник практики:

ПІП викладача

*продовження додатку Г***Форма титульної сторінки залікового заняття**

До проведення заняття допущено

« ____ » _____
(дата)Методист _____
(підпис)**КОНСПЕКТ**
залікового заняттяз _____
(розділ програми)Заняття проведене _____
(дата)у _____
(вікова група, ЗДО)

Студентом-практикантом _____ курсу спеціальності 012 Дошкільна освіта

(прізвище, ім'я, по батькові)**Підпис вихователя** _____**Підпис групового керівника** _____

продовження додатку Г

Форма ведення щоденника педагогічної практики

Титульна сторінка щоденника

ЩОДЕННИК

(вид практики)

(прізвище, ім'я, по батькові)

студента __ курсу, __ групи
спеціальності 012 Дошкільна освіта

Місце практики _____

Термін практики _____

2 сторінка. Список дітей групи.

3 сторінка. Орієнтовний розподіл занять.

4 сторінка. Перспективний план роботи (на період проходження практики).

5 сторінка. Форма ведення щоденника.

Дні тижня, дата, час	Зміст освітньої роботи	Аналіз діяльності	Оцінка і підпис вихователя

Схема написання конспекту заняття**Тема заняття:****Програмовий зміст:** навчальні завдання, закріплення; розвивальні та виховні завдання.**Словник:****Обладнання:****Попередня робота з дітьми:** *перерахувати всі форми роботи в щоденному житті, які готують дітей до сприймання матеріалу на занятті.***Хід заняття**

1. Вступна частина (початок заняття): На початку заняття необхідно викликати інтерес до його змісту, зосередити увагу дітей, детально описати методичні прийоми та зміст роботи, зосередити увагу дітей та зацікавити їх змістом заняття.

2. Основна частина: детально розкрити послідовність проведення всіх видів освітньої діяльності дітей на занятті, навести зміст розповідей та пояснень, запитань до дітей, описати ігрові прийоми, вправи, усі форми практичної діяльності дітей на занятті та прийоми керівництва діяльністю дітей. В основній частині заняття показати і назвати етапи пізнавальної діяльності дітей. Важливо забезпечити активну участь усіх дітей у комплексному вирішенні завдань, а також у діяльності, яку планує вихователь.

3. Підсумок заняття: У заключній частині заняття дається загальна позитивна оцінка навчальної діяльності, навчальних умінь дітей. Важливо описати закінчення заняття та його позитивні сторони.

Підпис студента-практиканта: _____

Загальна схема аналізу заняття

Реалізація вихователем професійних умінь:

- 1) правильно визначити програмовий зміст заняття;
- 2) методично правильно скласти конспект і грамотно його оформити;
- 3) доцільно використовувати прийоми організації дітей на занятті: зацікавлення на початку заняття, підтримання інтересу протягом заняття;
- 4) методично правильно пояснити і показати спосіб виконання завдання;
- 5) доцільно використовувати різноманітні методи і прийоми керівництва пізнавальною активністю дітей у процесі заняття: запитання, вказівка, пояснення, схвалення тощо;
- 6) регулювати власний психофізичний стан;
- 7) розподіляти увагу всю групу дітей, помічати труднощі під час виконання ними завдань, вчасно допомагати;
- 8) дотримуватися норм сучасної української літературної мови; правильно користуватися технікою мовлення (дихання, дикція, голос, темпоритм) та невербальними засобами спілкування;
- 9) об'єктивно оцінювати діяльність дітей на занятті;
- 10) логічно переходити від однієї частини заняття до іншої, від заняття до іншого виду діяльності.

Аналіз заняття з розвитку мовлення

1. Відповідність теми й мети заняття перспективного плану роботи.
2. Правильність визначення мети заняття, відповідність завдань мовленнєвому профілю і вікові дітей.
3. Відповідність змісту заняття етапу роботи з даною групою, зв'язок із планом роботи вихователя.
4. Послідовність, логічність етапів у структурі заняття.
5. Тривалість етапів, своєчасність проведення фізкультхвилинок.
6. Різноманітність видів діяльності дітьми, доцільність та ефективність їх використання.
7. Характеристика та використання дидактичного матеріалу: правильність добору матеріалу відповідно до мети, особливостей мовленнєвого розвитку дітей, етапу методичної роботи.
8. Чіткість і грамотність вказівок, пояснень, запитань, виразність, логічність та чистота мовлення педагога.
9. Лінгвістична доцільність висунутих завдань для збагачення, уточнення й активізації лексики дітей.
10. Поетапність, поєднання фронтальних та індивідуальних видів роботи.
11. Прийоми активізації пізнавальної діяльності дітей, опора на різні форми активності (рухова, мозкова).
12. Ступінь впливу мовленнєвого заняття на загальний розвиток дітей (що і як сприяло розвитку).
13. Ступінь контролю за мовленням дітей: вияв і усунення помилок.
14. Виховна робота на занятті.

15. Використання елементів раціональної терапії, психогімнастики, ігрових тренінгів тощо.
16. Оцінка засвоєння дітьми матеріалу заняття.
17. Ставлення дітей до роботи.
18. Емоційна атмосфера на занятті.

Аналіз заняття з ознайомлення з довкіллям

1. Конкретність та відповідність завдань заняття програмовим вимогам, розвитку дітей; взаємозв'язок з попереднім матеріалом; комплексність розв'язання розвивальних, навчальних та виховних завдань.
2. Організаційна структура заняття: послідовність етапів, чіткість переходу від одного етапу до іншого.
3. Раціональність та ефективність використання часу, оптимальність темпу заняття.
4. Розміщення, доцільність, різноманітність та якість наочних посібників.
5. Кількість дітей на занятті. Їх поведінка та розміщення.
6. Наявність прийомів для активізації психічних процесів (пам'ять, мислення, увага, уява).
7. Відповідність та доцільність практичних методів.
8. Місце художніх текстів, прийоми та доцільність їх використання.
9. Місце ігр та ігрових прийомів.
10. Мовленнєва активність, самостійність дітей.
11. Ставлення вихователя до помилок дітей.
12. Мовлення вихователя: його відповідність нормам української літературної мови, інтонаційна виразність.
13. Ґрунтовність знань педагога з даної теми відповідність поданого матеріалу дійсності.
14. Взаємодія, узгодженість діяльності вихователя та дітей; індивідуальна робота з дітьми.
15. Засвоєння дітьми програмового змісту, передбаченого поставленими завданнями.
16. Емоційна атмосфера на занятті.
17. Прийоми для закінчення заняття.

Аналіз заняття з логіко-математичного спрямування

1. Конкретність та відповідність завдань заняття програмовим вимогам, розвитку дітей; взаємозв'язок з попереднім матеріалом; комплексність розв'язання розвивальних, навчальних та виховних завдань.
2. Раціональність та ефективність використання часу, побудови етапів, оптимальність темпу заняття.
3. Доцільність, різноманітність та розміщення демонстраційного та роздаткового матеріалу. Їх види, кількість та якість.
4. Вміння педагога організувати пізнавально-пошукову та самостійну діяльність дітей.
5. Чіткість і грамотність вказівок, пояснень, запитань, демонстрування матеріалів, логічність та емоційність мовлення вихователя.
6. Вміння активізувати мовлення дітей (конкретність, влучність запитань, різноманітність їх формулювання).
7. Вміння підводити дітей до узагальнення, математичних висновків; ґрунтовність та доступність узагальнення педагога.

8. Вміння активізувати увагу, розвивати різні види пам'яті: зорову, слухову, словесно-смыслову, емоційну.
9. Взаємодія, узгодженість діяльності вихователя та дітей.
10. Фронтальна й індивідуальна робота з дітьми.
11. Підсумок занять, оцінно-контрольні дії.
12. Рівень використаних прийомів для формування математичних уявлень у дітей (залежно від поставленої мети):
 - кількість та лічба;
 - величина;
 - геометричні фігури;
 - орієнтування у просторі;
 - орієнтування у часі;
 - логіко-математична компетентність.
13. Особливості поведінки дітей: активність, інтерес, увага, ставлення до заняття.
14. Засвоєння дітьми програмового змісту, передбаченого поставленими завданнями.

Аналіз заняття з образотворчої діяльності

1. Конкретність та відповідність завдань заняття програмовим вимогам, розвитку дітей; взаємозв'язок з попереднім матеріалом; комплексність розв'язання розвивальних, навчальних та виховних завдань.
2. Санітарно-гігієнічні та естетичні умови під час проведення заняття.
3. Добір практичного матеріалу, його розташування (відповідно до методичних вимог).
4. Наявність та відповідність посібників, природи, зразків, картин художнім і педагогічним вимогам, віковим особливостям дітей.
5. Доцільність методів та прийомів, використаних вихователем під час:
 - розглядання природи, репродукції;
 - визначення змісту сюжету;
 - добору засобів виразності.
6. Рівень залучення дітей до обговорення послідовності виконання завдання.
7. Фронтальна й індивідуальна робота з дітьми.
8. Спрямованість використаних методів і прийомів на формування у дітей емоційного настрою, творчості, самостійності.
9. Доступність, логічність, емоційність умови вихователя.
10. Володіння вихователем спеціальною термінологією.
11. Оцінка емоційних проявів дітей під час роботи (захоплення, зацікавленість, прояви творчості).
12. Оцінка самостійності виконання роботи.
13. Навчальні технічні навички (відповідно до програмових вимог) з:
 - малювання;
 - вирізування;
 - ліплення.
14. Володіння дітьми навичками аналізу й оцінки результатів своєї діяльності та діяльності своїх товаришів.

Аналіз заняття з фізичної культури**Підготовка педагога до заняття**

1. Конкретність та відповідність завдань заняття програмовим вимогам, розвитку дітей; взаємозв'язок з попереднім матеріалом; комплексність розв'язання розвивальних, навчальних та виховних завдань.
2. Взаємозв'язок частин заняття.
3. Підготовка місця та обладнання до заняття.
4. Одяг вихователя та дітей.

Організація заняття

5. Своєчасність початку та закінчення заняття, його тривалість.
6. Доцільність розподілу часу на проведення кожної частини заняття.
7. Прийоми розміщення та пересування дітей у залі чи на майданчику, способи їх організації під час виконання вправ в кожній частині заняття.
8. Раціональність використання приміщення (майданчика) та інвентарю.
9. Взаємодія педагогів під час заняття.

Проведення заняття

10. Відповідність методів та прийомів навчання віковій дітям, їх підготовленості, етапу навчання, характеру вправ та музичного супроводу.
11. Попередження та усунення помилок у дітей.
12. Диференційований підхід у роботі з дітьми.
13. Забезпечене страхування, дотримання техніки безпеки.
14. Повідомлення дітям теоретичних відомостей про фізичне виховання.
15. Темп виконання та дозування вправ.
16. Регулювання фізичного та психічного навантаження протягом заняття.
17. Формування правильної постави та навичок особистої гігієни.
18. Динаміка фізичних навантажень.

Проведення та самопочуття дітей

19. Дисциплінованість та організованість дітей, стосунки з ровесниками.
20. Увага, активність, ініціативність, наполегливість дітей.
21. Самопочуття та настрої малят.

Вимоги щодо діяльності вихователя

22. Якість показу та пояснення вправ.
23. Уміння тримати в полі зору всю групу, контролювати самопочуття та поведінку дітей.
24. Вміння володіти голосом, культура мовлення.
25. Володіння спеціальною термінологією.
26. Характер проведення заняття (впевнено – невпевнено), настрої вихователя.

Аналіз музичного заняття

1. Конкретність та відповідність завдань заняття програмовим вимогам, розвитку дітей; взаємозв'язок з попереднім матеріалом; комплексність розв'язання розвивальних, навчальних та виховних завдань.

2. Відповідність структури та змісту музичної діяльності виду заняття, доцільність використання різних видів музичної діяльності.

3. Доцільність та ефективність використання різноманітних методів і прийомів розвитку музичних здібностей дітей (естетичний смак, музичний слух, пам'ять, музичний словник, творча активність тощо).
4. Рівень виконання музичним керівником музичного репертуару.
5. Якість пояснень про музику, рівень запитань до дітей (володіння методикою ведення бесіди на музичну тему); якість показу та пояснення вокально-хорових навичок при співі, ритмічних рухах у музично-ритмічній діяльності, прийомів звуковилучення при грі на дитячих музичних інструментах.
6. Характер ведення заняття (впевнено, невпевнено), настрої вихователя.
7. Підбір музичного репертуару, етапи роботи над ним (наступність у засвоєнні знань, умінь і навичок дітей).
8. Наявність та якість наочних посібників.
9. Індивідуально-диференційований підхід.
10. Логічність, послідовність, емоційність мовлення педагога.
11. Співпраця музичного керівника з вихователем.
12. Взаємодія, узгодженість діяльності музичного керівника і дітей.
13. Особливості поведінки дітей під час заняття: самопочуття та настрої дітей, їх задоволення від участі в музичній діяльності протягом заняття; прояв уваги, активності, ініціативи, інтересу дітей до музичної інформації, діяльності під час виконання завдань, упродовж заняття; організованість і дисциплінованість дітей, їх взаємостосунки з однокласниками; інтерес, увага, активність, творчість.
14. Засвоєння дітьми завдань, передбачених метою заняття.

**Схема написання залікової форми організації життєдіяльності дітей- ігрова,
трудова, фізкультурно-оздоровча**

Форма організації життєдіяльності дітей у ЗДО: (ігрова, трудова, фізкультурно-оздоровча).

Тема:

Мета:

Обладнання:

Організація заходу: вказати, де проводиться робота з дітьми (в груповій кімнаті, на ігровому чи спортивному майданчику, у музичній залі тощо), як буде розміщено демонстраційний та роздатковий матеріал, обладнання, атрибути до гри тощо; розташування столів, розміщення дітей за ними, інші важливі деталі обстановки.

Попередня робота з дітьми: перерахувати всі форми роботи в щоденному житті, які готують дітей до заходу.

Хід роботи

Описується у формі послідовного викладу всіх етапів роботи з аналізом використаних методів та методичних прийомів, відповідно змісту завдань, повідомлень дітям тощо.

Підпис студента-практиканта: _____

Схема аналізу керівництва трудовою діяльністю дошкільників

Реалізація вихователем професійних умінь:

- 1) планувати різноманітні види праці і форми організації трудової діяльності дітей протягом дня;
- 2) використовувати у взаємозв'язку засоби трудового виховання: формування знань про працю дорослих, трудове навчання, самостійну трудову діяльність дітей;
- 3) залучати дітей до праці, використовуючи різноманітні способи, щоб викликати зацікавленість та інтерес: постановка завдань в ігровій формі, прохання, звертання до дітей за порадою, життєві ситуації, право вибору дитиною завдання тощо;
- 4) забезпечувати посиленість дитячої праці, враховуючи вікові та індивідуальні особливості вихованців;
- 5) регулярно залучати кожну дитину до праці, орієнтуючись на рівень розвитку її трудових умінь, навичок та інтересів;
- 6) добирати для всіх видів праці обладнання, яке відповідає педагогічним, гігієнічним вимогам;
- 7) використовувати в процесі трудової діяльності співробітництво з дітьми: знайти міру своєї активності щодо них, міру втручання, довіряти дитині, враховувати її інтереси, розуміти труднощі, співпереживати тощо;
- 8) доцільно застосовувати прийоми керівництва працею дітей (вказівка, запитання, порада, показ способу дії, пояснення, нагадування, виконання операції разом з дитиною тощо);
- 9) формувати елементи культури праці в дітей: вміння планувати етапи власної діяльності, організовувати робоче місце, раціонально використовувати знаряддя та матеріали, враховувати чинник часу в роботі, порівнювати результати із запланованими та виправляти недоліки, об'єктивно оцінювати власні результати праці, взаємодіяти в процесі праці з іншими дітьми;
- 10) аналізувати трудову діяльність дітей і адекватно її оцінювати, враховуючи вік вихованців;
- 11) розвивати творчість у дитини в процесі виконання деяких трудових завдань.

Схема аналізу проведення гри

Реалізація вихователем професійних умінь:

- 1) вибирати гру відповідно до віку дітей і їх інтересів;
- 2) визначати мету гри;
- 3) організовувати початок гри: розподіл ролей, пояснення і закріплення правил, вибір необхідних атрибутів і матеріалів, місця проведення гри тощо;
- 4) керувати ходом гри залежно від віку дітей, брати в ній участь, граючи основну, другорядну роль чи, виконуючи функцію спостерігача і консультанта;
- 5) користуватися прямими і непрямими прийомами керівництва грою: показ, пояснення, порада, включення в гру тощо;

- 6) володіти технікою мовлення;
- 7) говорити грамотно, правильно, образно, красиво;
- 8) вирішувати проблемні та конфліктні ситуації в процесі гри;
- 9) оцінювати діяльність дітей у грі залежно від вікових та індивідуальних особливостей;
- 10) робити перехід на іншу гру чи інший вид діяльності.

Студенту важливо чітко виділити структуру заняття, його логічні частини.

На початку заняття необхідно викликати інтерес до його змісту, зосередити увагу дітей і розкрити перед ними навчальне завдання.

В основній частині заняття показати і назвати етапи пізнавальної діяльності дітей. Важливо під час організації основної частини заняття забезпечити активну участь усіх дітей у комплексному вирішенні завдань, а також у діяльності, яку планує вихователь.

У заключній частині заняття дається загальна позитивна оцінка навчальної діяльності, навчальних умінь дітей. Важливо описати закінчення заняття та його позитивні сторони.

Схема аналізу ранкової гімнастики

1. Чи були створені належні гігієнічні умови: одяг, взуття, провітрювання приміщення, вологе прибирання, форма одягу вихователя.
2. Скільки часу потребувала підготовка до гімнастики?
3. Чи відповідає підбір вправ даній віковій групі? (кількість вправ та повторень).
4. У яких випадках вихователь пояснював техніку виконання вправ, в яких переважав повний показ?
5. Чи достатньо чітко вихователь давав пояснення? Чи правильно він показував техніку виконання вправи?
6. Якою була якість виконання вправ дітьми? (Охоплення вихователем увагою всієї групи).
7. Якими прийомами вихователь досягав правильності виконання вправ?
8. Чи передбачалося використання фізичного інвентаря (Скільки часу зайняло його роздавання).
9. Який супровід використовував вихователь під час проведення гімнастики (музичний, рахунок, інші допоміжні інструменти).
10. Чим закінчилася гімнастика? Чи слідкував вихователь за диханням дітей, які спеціальні вправи використовував?
11. Якою була оцінка виконання дітьми вправ вихователем?

Схема аналізу ранкової гімнастики

1. Вибір місця проведення ранкової гімнастики та врахування гігієнічних і педагогічних умов до її проведення.
2. Підготовка дітей до ранкової гімнастики (одяг, взуття).
3. Підготовка педагога до ранкової гімнастики (одяг, взуття, зачіска).
4. Застосування різних видів ходьби та бігу відповідно до віку дітей, їх дозування.
5. Відповідність комплексу ЗРВ віковій групі, правильність побудови його:
 - кількість вправ, їх дозування, послідовність виконання вправ;
 - наявність коригувальних вправ, вправ на запобігання плоскостопості, на розслаблення та регуляцію дихання;

- різноманітність вихідних положень.
- 6. Тривалість ранкової гімнастики.
- 7. Керівництво ходом ранкової гімнастики з боку педагога:
 - чіткість мови, лаконічність вказівок, зауважень, емоційність тону;
 - правильність вживання фізкультурних термінів;
 - прийоми попередження та виправлення помилок; прийоми заохочення;
 - регулювання фізичного навантаження та дихання.
- 8. Поведінка дітей і виховні моменти під час ранкової гімнастики.
- 9. Загартування дітей (сонце, повітря, вода).
- 10. Висновок з оцінкою.
- 11. Зауваження й пропозиції.

Схема аналізу режимного процесу

1. Створення умов для проведення режимного процесу, час відведений на нього.
2. Як вихователь організовує дітей на режимний процес? Чи всі діти залучені до його проведення? Чим зайняті інші діти?
3. З яких частин складається режимний процес? Чи всі заплановані частини були проведені?
4. Прийоми, які використовує педагог у ході проведення режимного процесу.
5. Здійснення індивідуального підходу до дітей під час проведення режимного процесу.
6. Логічність закінчення режимного процесу і перехід до наступного виду діяльності.

Схема звіту студента-практиканта

1. У заголовку звіту повинні бути зазначені: прізвище, ім'я, по батькові; курс, факультет.
 2. Найменування і номер освітньої установи, в якій студент проходив практику, її назва, термін практики.
 3. Кількість проведених занять. З яких розділів програми проведення занять викликало особливі труднощі й у чому причина?
 4. Які виховні заходи проведені? На скільки вдалося досягти поставлені завдання?
 5. Скільки відвідав занять вихователів ЗДО, своїх товаришів? Чи брав участь у їхньому аналізі? Які труднощі виникли в процесі здійснення педагогічного аналізу і самоаналізу?
 6. Чи брав участь у роботі педагогічних рад, засіданнях батьківського комітету? Які нові знання, уміння й навички отримав завдяки участі в них?
 7. Які нові знання й уміння здобув під час виконання завдань, вивчення особливостей розвитку дітей раннього віку?
 8. З якими документами обліку, планування й звітності ознайомився і в якій мірі сформував уміння їх складати?
 9. Загальний висновок про те, що дала практика студенту як майбутньому вихователю.
 10. Пропозиції з удосконалення програми практики, методичного керівництва з боку працівників освітньої установи й викладачів університету.
 11. Дата складання звіту й підпис студента.
- Примітка:

Звіт повинен бути змістовним – відтворювати обсяг виконаної роботи, розкривати позитивні сторони й недоліки в теоретичній і практичній підготовці студента, представляти об'єктивний аналіз власних досягнень в оволодінні фахом вихователя закладу дошкільної освіти.

Звіт

із практики здобувача освіти:

1. ПІП студента, факультет, курс, група, форма навчання, освітня програма, вид практики, місце проходження практики, груповий керівник, методист, психолог-консультант, вихователь, інші учасники освітнього практичного процесу.
2. Мета, завдання практики.
3. Коротка характеристика бази практики.
4. Коротка характеристика групи дітей ЗДО / студентської категорії здобувачів освіти.
5. Виконані завдання під час проходження практики (проведено /заняття/заходи з теми, підготовлено пакет документів з аналізу ходу практики (щоденник), виконані завдання із психології тощо, обов'язковий фото-, відеосупровід).
6. Загальні, фахові компетентності, сформовані під час проходження практики.
7. Проблеми, труднощі, що виникли у процесі практичної підготовки.
8. Допомога, поради, настанови академічної спільноти під час проходження педагогічної практики (викладачі, викладачі-методисти, групові керівники, вихователі, практичний психолог та інші).
9. Допомога, поради, настанови інших стейкхолдерів у процесі проходження педагогічної практики (керівництво освітніх установ, батьки, методичні працівники, провідні фахівці деканатів та інші).
10. Поради, побажання, пропозиції щодо змісту програми практики, організації й проведення практичної підготовки, підготовки звітності, процедур захисту.

Звіт

з практики здобувача освіти:

1. ПІП студента, факультет, курс, група, форма навчання, освітня програма, вид практики, місце проходження практики, груповий керівник, методист, психолог-консультант, вихователь, інші учасники освітнього практичного процесу.
2. Мета, завдання практики.
3. Коротка характеристика бази практики, сайту ЗДО.
4. Виконані завдання під час проходження практики (підготовлено пакет документів з аналізу ходу практики, виконані завдання із психології тощо).
5. Загальні, фахові компетентності, програмні результати навчання сформовані під час проходження практики.
6. Проблеми, труднощі, що виникли у процесі педагогічної практики.
7. Допомога, поради, настанови академічної спільноти під час проходження педагогічної практики (викладачі, викладачі-методисти, групові керівники, вихователі, практичний психолог та інші).
8. Поради, побажання, пропозиції щодо змісту програм практики в умовах дистанційного навчання, організації й проведення практичної підготовки, підготовки звітності, процедур захисту.

Схема аналізу режимного процесу (відеоматеріалу)

1. Створення умов для проведення режимного процесу, час відведений на нього.
2. Як вихователь організовує дітей на режимний процес? Чи всі діти залучені до його проведення? Чим зайняті інші діти?
3. З яких частин складається режимний процес? Чи всі заплановані частини були проведені?
4. Прийоми, які використовує педагог у ході проведення режимного процесу.
5. Здійснення індивідуального підходу до дітей під час проведення режимного процесу.
6. Чи досягнуто мету проведення режимного процесу?
7. Логічність закінчення режимного процесу і перехід до наступного виду діяльності.

Схема аналізу пішого переходу (відеоматеріалу)

1. Збір дітей. Перевірка готовності до пішого переходу: одяг, взуття, спорядження, нагадування правил поведінки.
2. Дотримання правил безпеки (безпечність маршруту, нагадування дітям правил поведінки на маршруті).
3. Шиккування. Рух до першого привалу.
4. Зупинка, перший привал, спостереження.
5. Рух маршрутом: подолання природних перешкод, спостереження в природі.
6. Зупинка, основний привал: рухливі та дидактичні ігри, комплекс ігор і фізичних вправ, комплекс вправ загальнорозвивальної дії в ігровій формі, збір природного матеріалу.
7. Керівництво діями дітей з боку педагога, врахування функціональних можливостей кожної дитини.
8. Використання різних факторів загартування дітей.
9. Активність і самостійна діяльність дітей під час пішого переходу.
10. Підбиття підсумків пішого переходу після повернення до ЗДО.

Додаток Е

Схема самоаналізу конспекту заняття та його відеофрагменту

- 1) правильність визначення програмовий змісту заняття відповідно до вікової групи і розділу освітньої програми;
- 2) методична правильність розроблення всіх структурних частин конспекту заняття;
- 3) доцільність використання прийомів організації дітей на занятті: зацікавлення на початку заняття, підтримання інтересу протягом заняття;
- 4) правильність пояснень і показів способу виконання завдання;
- 5) правильність пояснень використання знарядь праці та дотримання техніки безпеки під час трудового заняття;
- 6) доцільність використання різноманітних методів і прийомів керівництва пізнавальною активністю дітей у процесі заняття: запитання, вказівка, пояснення, схвалення, позитивна оцінка тощо;
- 7) правильність використання техніки мовлення (дихання, дикція, голос, темпоритм) та комунікативних якостей мовлення;
- 8) дотримання конгруентності вербальних і невербальних засобів спілкування;
- 9) доцільність імпровізації;
- 10) логічність переходу від однієї частини заняття до іншої, від заняття до іншого виду діяльності.

Схема аналізу рухливої гри

1. Вид рухливої гри
 - за змістом: сюжетна, несюжетна;
 - за характером: великої, середньої, малої рухливості;
 - залежно від основного руху, який переважає в грі: з бігом, стрибками, лазінням тощо.
2. Добір гри відповідно до місця в режимі дня, змісту вдосконалення основних рухів.
3. Мета:
 - наявність освітніх, розвивальних та виховних завдань;
 - доступність, конкретність, послідовність.
4. Підготовка вихователя до гри:
 - визначення завдань гри;
 - добір необхідного обладнання, виготовлення атрибутів, їх кількість;
 - створення умов для проведення гри: прибирання майданчика чи ігрової кімнати, розташування обладнання, атрибутів, розмітка ліній для гри.
5. Підготовка дітей:
 - відповідний одяг, взуття;
 - вивчення текстівок;
 - сформованість основних рухових умінь.
6. Організація дітей до гри.
7. Розташування дітей для пояснення правил та змісту гри.
8. Хід гри:
 - пояснення та закріплення правил гри відповідно до віку дітей;
 - чіткість, конкретність, лаконічність пояснення;
 - емоційність тону вихователя;
 - розподіл ролей;
 - роздача атрибутів;
 - початок гри (своєчасність, доцільність сигналів);
 - активність дітей у грі, дотримання правил, дисциплінованість.

9. Керівництво вихователя грою відповідно до вікової групи:

- доцільність вказівок;
- дозування рухів;
- своєчасне закінчення гри;
- аналіз гри.

10 Результат гри:

- виконання завдань;
- виховні моменти проведеної рухливої гри.

Схема самоаналізу рухливої гри для студента, який провів гру

1. Які знання з теорії та методики проведення рухливих ігор було використано:

- a) при підготовці до проведення гри;
- b) під час проведення гри.

2. З якими труднощами зустрівся та як намагався їх подолати?

3. Причини допущених помилок та шляхи їх подолання.

4. Чи задоволений результатом проведеної роботи?

5. Поради студентам, які проводитимуть цю рухливу гру з дітьми під час педагогічної практики.

Звіт

із практики здобувача освіти:

1. ПІІ студента, факультет, курс, група, форма навчання, освітня програма, вид практики, місце проходження практики, груповий керівник, методист, психолог-консультант, вихователь, інші учасники освітнього практичного процесу.

2. Мета, завдання практики.

3. Коротка характеристика бази практики.

4. Коротка характеристика групи дітей ЗДО.

5. Виконані завдання під час проходження практики (проведено /заняття/заходи з теми, підготовлено пакет документів з аналізу ходу практики (щоденник), виконані завдання із психології тощо, обов'язковий фото-, відеосупровід).

6. Загальні, фахові компетентності, сформовані під час проходження практики.

7. Проблеми, труднощі, що виникли у процесі практичної підготовки.

8. Допомога, поради, настанови академічної спільноти під час проходження педагогічної практики (викладачі, викладачі-методисти, групові керівники, вихователі, практичний психолог та інші).

9. Допомога, поради, настанови інших стейкхолдерів у процесі проходження педагогічної практики (керівництво освітніх установ, батьки, методичні працівники, провідні фахівці деканатів та інші).

10. Поради, побажання, пропозиції щодо змісту програм практики, організації її проведення практичної підготовки, підготовки звітності, процедур захисту.

Додаток Ж

**Звіт
із практики здобувача освіти:**

1. ПІП студента, факультет, курс, група, форма навчання, освітня програма, вид практики, місце проходження практики, груповий керівник, методист, психолог-консультант, вихователь та інші учасники освітнього процесу.
2. Мета, завдання практики.
3. Коротка характеристика бази практики.
4. Коротка характеристика групи дітей ЗДО / студентської категорії здобувачів освіти.
5. Виконані завдання під час проходження практики (проведено /заняття/заходи з теми, підготовлено пакет документів з аналізу ходу практики (щоденник), виконані завдання із психології тощо, обов'язковий фото-, відеосупровід).
6. Загальні, фахові компетентності, сформовані під час проходження практики.
7. Проблеми, труднощі, що виникли у процесі практичної підготовки.
8. Допомога, поради, настанови академічної спільноти під час проходження педагогічної практики (викладачі, викладачі-методисти, групові керівники, вихователі, практичний психолог та інші).
9. Допомога, поради, настанови інших стейкхолдерів у процесі проходження педагогічної практики (керівництво освітніх установ, батьки, методичні працівники, провідні фахівці деканатів та інші).
10. Поради, побажання, пропозиції щодо змісту програм практики, організації й проведення практичної підготовки, підготовки звітності, процедур захисту.

Додаток И

Форма індивідуального плану студента-практиканта

1 сторінка. Підпис індивідуального плану студента-практиканта.

2 сторінка.

Дата	Зміст роботи

Критерії для аналізу заняття з англійської мови

1. Програмові завдання: відповідність програмі, віку, темі.
2. Відповідність змісту заняття поставленим завданням, віку, мовленнєвим можливостям дітей.
3. Комплексне розв'язання пізнавальних та мовленнєвих завдань.
4. Відповідність застосованих методів та прийомів, виду заняття та віку дітей.
5. Раціональність та ефективність використання часу, оптимальність темпу заняття.
6. Доцільність чергування видів діяльності.
7. Наявність прийомів щодо активізації психічних процесів (пам'ять, мислення, увага, уява).
8. Місце ігор та ігрових прийомів, їх доцільність та ефективність.
9. Фронтальна та індивідуальна робота з дітьми.
10. Взаємодія, узгодженість діяльності вихователя та дітей.
11. Ставлення вихователя до помилок, що допускають діти у використанні іноземної мови.

Продовження додатку II

12. Доцільність, логічність, емоційність мовлення вихователя.
13. Чи був діалог між дітьми та вихователем провідною формою спілкування.
14. Особливості поведінки дітей: активність, інтерес, увага, ставлення до заняття
15. Мовленнєва активність, самостійність дітей .
16. Володіння дітьми навичками та прийомами аналізу й оцінки результатів своєї діяльності.
17. Прийоми закінчення заняття.

Звіт**із практики здобувача освіти:**

1. ПІП студента, факультет, курс, група, форма навчання, освітня програма, вид практики, місце проходження практики, груповий керівник, методист, вихователь, інші учасники освітнього практичного процесу.
2. Мета, завдання практики.
3. Коротка характеристика бази практики.
4. Коротка характеристика групи дітей ЗДО / студентської категорії здобувачів освіти.
5. Виконані завдання під час проходження практики.
6. Загальні, фахові компетентності, сформовані під час проходження практики.
7. Проблеми, труднощі, що виникли у процесі практичної підготовки.
8. Допомога, поради, настанови стейкхолдерів, академічної спільноти під час проходження педагогічної практики (керівництво освітніх, установ, викладачі, викладачі-методисти, групові керівники, вихователі, практичний психолог та інші).
9. Поради, побажання, пропозиції щодо змісту програм практики, організації й проведення практичної підготовки, підготовки звітності, процедур захисту.

Додаток К

**Матеріали для проведення дослідження ставлення батьків до вивчення
англійської мови дітьми та діагностики рівнів фонематичного слуху дошкільників
Анкета для батьків з метою визначення ставлення батьків до вивчення дитиною
іноземної (англійської) мови**

.	Як ви вважаєте, чи потрібно викладати іноземну мову в закладі дошкільної освіти?	
.	Як Ви думаєте, іноземна мова є вагомим компонентом для розвитку Вашої дитини?	
.	Як Ви вважаєте, з якого віку необхідно вивчати іноземну мову?	
.	Чи важливе вивчення іноземної мови для майбутнього Вашої дитини?	
.	Ваша дитина виявляє інтерес до вивчення іноземної мови?	
.	Як Ваша дитина реагує на мультфільми англійською мовою?	
.	Чи виникає у Вашої дитини бажання вивчати англійську мову?	
.	Чи займаєтесь Ви з дитиною вивченням іноземної мови? Як саме?	

Методика визначення рівня розвитку фонематичного слуху

Мета: виявити рівень розвитку фонематичного слуху.

Експериментатор:

Дата:

Проведення дослідження

Інструкція. Експериментатор пропонує дитині: «Давай пограємося в школу: ти будеш учителем, а я – учнем». Діставши згоду, продовжує: «Я буду повторювати яке-небудь слово, а якщо зіб'юся, зроблю помилку і ти почуєш інше слово, відразу лясни ось так (показує). Цим ти ніби вкажеш мені на мою помилку. А далі назвеш те слово, яке я сказала помилково. Якщо ж я буду називати тільки те слово, яке ми обрали, то коли я закінчу, ти скажеш: «Все правильно». Давай спробуємо. Слухай: рама, рама, рама, рама, вікно, рама, рама...». Почувши «вікно», учень ляскає долонею по столу й говорить: «Ви сказали «вікно».

Переконавшись у тому, що завдання зрозуміле, експериментатор переходить безпосередньо до дослідження. Воно складається з чотирьох завдань. Перше завдання пропонується лише для ознайомлення і тренування (його результати не враховуються при оцінюванні даного тесту), три інші завдання – залікові.

Набори слів (вимовляється одне слово за 0,5-0,7 секунди)

I. Рама, рама, рама, рама, лама, рама, рама, рама, рама, рама.

Поріг, поріг, поріг, поліг, поріг, поріг, поріг, поріг, поріг, поріг.

Рампа, рампа, рампа, рампа, лампа, рампа, рампа, рампа, рампа, рампа.

II. Коса, коса, коса, коса, коса, коса, коза, коса, коса, коса.

Сірка, сірка, сірка, зірка, сірка, сірка, сірка, сірка, сірка, сірка.

Світ, світ, світ, світ, світ, світ, світ, світ, світ, світ, цвіт, світ.

Ситий, ситий, ситий, ситий, ситий, ситий, ситий, ситий, ситий, ситий, ситий, ситий.

III. Шар, шар, шар, жар, шар, шар, шар, шар, шар, шар, шар.

Пошити, пошити, пошити, пошити, пошити, пошити, пошити, пошити, пошити.

Шашка, шашка, шашка, чашка, шашка, шашка, шашка, шашка, шашка, шашка.

Шукати, шукати, сукати, шукати, шукати, шукати, шукати, шукати, шукати.

IV. Гора, гора, гора, гора, кора, гора, гора, гора, гора, гора, гора.

Гірка, гірка, гірка, гірка, гірка, гірка, гірка, гірка, гірка, зірка, гірка.

Голос, голос, голос, голос, голос, голос, голос, голос, колос, голос, голос, голос.

Догодити, догодити, догодити, доходити, догодити, догодити, догодити.

Якщо в тому чи іншому ланцюжку слів за умови нормального темпу промовляння (одне слово за одну секунду) дитина не може виявити «зайве» слово або помилилася, то після 1-2 наступних завдань слід повернутися до цього ланцюжка слів і повторити його повільніше (вимовляється одне слово за 1,5 секунди).

Оцінювання результатів:

Система оцінювання в цьому тесті має одну суттєву особливість: з одного боку, висока оцінка (3 бали) виставляється тільки за умови бездоганного виконання всіх чотирьох завдань; з іншого боку, немає значення, в якій кількості завдань дошкільник припустився тієї чи іншої помилки, в одному чи в чотирьох. За наявності помилок оцінка за виконання тесту виставляється за тим завданням, яке виконане найгірше (тобто помилки не додаються). Використовується чотирибальна шкала оцінювання.

Інтерпретування результатів

0 балів – якщо хоча б в одному із завдань дитина не спромоглася помітити «зайве» слово; при цьому застосовувалися повтори, уповільнене промовляння даного ланцюжка слів;

1 бал – дитина помітила «зайве» слово лише при повторенні ланцюжка слів в уповільненому темпі;

2 бали – дитина помітила «зайве» слово при нормальному темпі називання слів, але не лягнула долонею по столу – «зайве» слово назвала лише після подання всього рядка;

3 бали – в усіх завданнях з першого разу виконання дошкільник вчасно лягнув долонею по столу й правильно назвав «зайве» слово.

Оцінювання рівня фонематичного слуху дитини

Кількість отриманих балів	Рівень розвитку фонематичного слуху
0	низький
1–2	середній
3	високий

Анкета для батьків з метою визначення ставлення батьків до вивчення дитиною іноземної (англійської) мови

	Як ви вважаєте, чи потрібно викладати іноземну мову в закладі дошкільної освіти?	
2.	Як Ви думаєте, іноземна мова є вагомим компонентом для розвитку Вашої дитини?	
3.	Як Ви вважаєте, з якого віку необхідно вивчати іноземну мову?	
4.	Чи важливе вивчення іноземної мови для майбутнього Вашої дитини?	
5.	Ваша дитина виявляє інтерес до вивчення іноземної мови?	
6.	Як Ваша дитина реагує на мультфільми англійською мовою?	
7.	Чи виникає у Вашої дитини бажання вивчати англійську мову?	
8.	Чи займаєтесь Ви з дитиною вивченням іноземної мови? Як саме?	

Бесіда для виявлення мотивів дитини вивчати англійську мову та розуміння її особистісної значущості

1. Як тебе звать? А ти можеш сказати, як тебе звать англійською мовою?
2. Ти вивчаєш англійську мову в дитсадку чи вдома?
3. Ти хочеш вивчати англійську мову? Чому?
4. Навіщо тобі знати англійську мову?
5. Тобі подобається вивчати її? Чому?
6. Що тобі найбільше подобається робити на заняттях з англійської мови?

Орієнтовна схема самоаналізу/аналізу заняття

1. Вкажіть відомості про програму гуртка з вивчення іноземної мови (автор, назва, рік видання, наявність рекомендацій МОН).
2. Вкажіть тип заняття (введення нового матеріалу, тренування в спілкуванні, практика в спілкуванні).
3. Чи відповідає заняття віковій дитей?
4. Чи були реалізовані визначені програмові завдання заняття (освітня, виховна, розвивальна, практична мета)?

5. Чи правильно було структуроване заняття? Конкретизуйте, будь ласка.
6. Які методи і прийоми навчання були використані на занятті? Чи були вдалими їх вибір і поєднання? Чи використовувалися ТЗН (ІКТ) на занятті?
7. Чи було підведення підсумків заняття і яким чином відбувалося оцінювання знань та мовленнєвої активності дітей?
8. Чи виникали труднощі протягом заняття? Які?

Форма індивідуального плану студента-практиканта

1 сторінка. Підпис індивідуального плану студента-практиканта.

2 сторінка.

Дата	Зміст роботи

Звіт

із практики здобувача освіти:

10. ПІП студента, факультет, курс, група, форма навчання, освітня програма, вид практики, місце проходження практики, груповий керівник, методист, вихователь, інші учасники освітнього практичного процесу.
11. Мета, завдання практики.
12. Коротка характеристика бази практики.
13. Коротка характеристика групи дітей ЗДО / студентської категорії здобувачів освіти.
14. Виконані завдання під час проходження практики.
15. Загальні, фахові компетентності, сформовані під час проходження практики.
16. Проблеми, труднощі, що виникли у процесі практичної підготовки.
17. Допомога, поради, настанови стейкхолдерів, академічної спільноти під час проходження педагогічної практики (керівництво освітніх, установ, викладачі, викладачі-методисти, групові керівники, вихователі, практичний психолог та інші).
18. Поради, побажання, пропозиції щодо змісту програм практики, організації й проведення практичної підготовки, підготовки звітності, процедур захисту.

Методика «Розуміння тексту»

Мета: діагностувати рівень розвитку слухового сприймання дитини.

Експериментатор:

Дата:

Проведення дослідження:

Дитині пропонують послухати коротку розповідь і потім розповісти, як вона її зрозуміла. Особливу увагу звертають на називання дошкільником послідовності дій, що розгорталася в пропонованій розповіді.

Орієнтовний текст для розповіді: «Сергійко встав, умився, поснідав, узяв портфель, пішов до школи».

Обробка даних:

Достатній рівень – безпомилкове відтворення послідовності дій персонажа.

Середній рівень – дитина допускає 1-3 помилки під час відтворення послідовності дій персонажа.

Низький рівень – дитина допускає більше трьох помилок при відтворенні послідовності дій персонажа.

Методика «Характеристика динамічних особливостей процесів запам'ятовування»

Мета: діагностувати динамічні особливості процесів запам'ятовування.

Експериментатор:

Дата:

Проведення дослідження

Дитині пропонується набір із десяти простих слів, який експериментатор повторює декілька разів. Після кожного чергового повторення визначається кількість слів з набору, який дитина зуміла безпомилково відтворити.

Для запам'ятовування дитині пропонуються на вибір наступні набори слів:

– будинок, парта, білий, добре, груша, крейда, сильний, чашка, свічка, стіл;

– лялька, ложка, червоний, автомобіль, високо, кістка, мама, книга, курка.

Обробка даних:

Достатній рівень – досить динамічний процес заучування.

Середній рівень – середньодинамічний процес заучування.

Низький рівень – нединамічний процес заучування.

Методика «Запам'ятай і розстав крапки»

Мета: оцінити обсяг уваги дитини.

Експериментатор:

Дата:

Проведення дослідження

Для дослідження використовується зображувальний матеріал, що стимулює увагу дитини старшого дошкільного віку. Аркуш паперу з крапками попередньо розрізається на 8 малих квадратів, які потім складають стосом таким чином, щоб зверху опинився квадрат з двома крапками, останнім – квадрат з дев'ятьма: всі інші розташовують зверху донизу, по черзі, з послідовним збільшенням крапок.

Перед початком експерименту дитина отримує наступну інструкцію: «Зараз ми пограємо з тобою в гру на увагу. **Я** буду тобі одну за одною показувати картки, на яких намальовано крапки. Потім **Ти** сама (сам) будеш малювати ці крапки в порожніх клітинах, у тих місцях, де **Ти** бачиш ці крапки на картках». Далі дитині послідовно, на 1-2 секунди, демонструється кожна з восьми карток з крапками зверху донизу, по черзі, і, після кожної чергової картки, дитині пропонується відтворити побачені крапки в порожній картці за 15 сек. Цей час дається дитині для того, щоб вона змогла згадати, де знаходилися побачені крапки, і позначити їх у порожній картці.

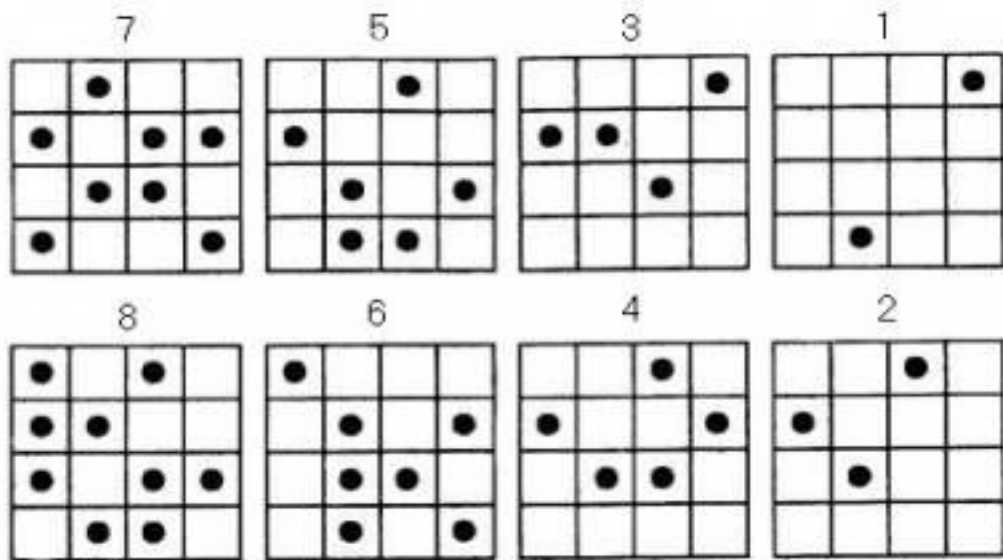

Рис. 1. Стимульний матеріал до завдання «Запам'ятай і розстав крапки».

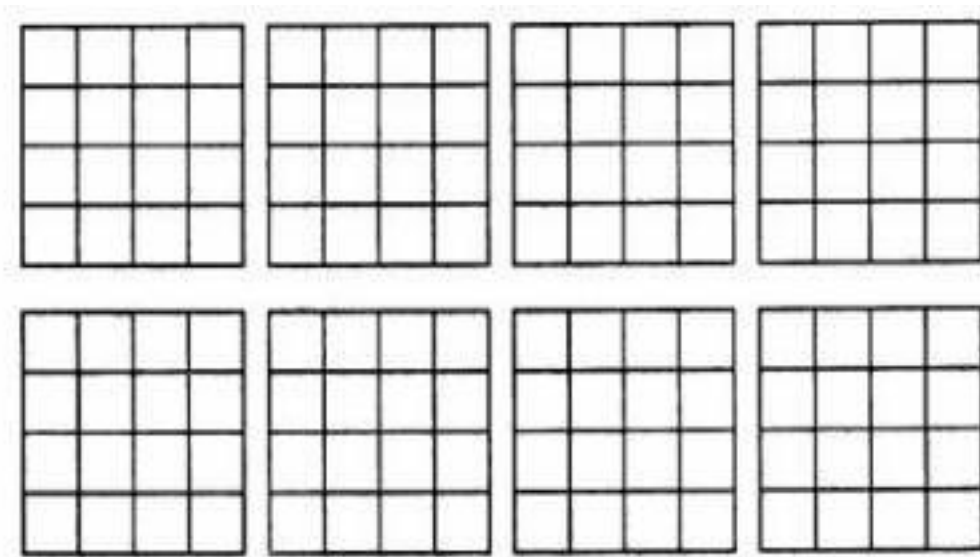

Рис. 2. Матриці до завдання «Запам'ятай і розстав крапки».

Обробка даних:

Обсяг уваги дитини – максимальна кількість крапок, яку дитина змогла правильно відтворити на будь-якій з карток.

Результати експерименту оцінюються в балах таким чином:

10 балів – дитина вірно, за відведений час, відтворила на картці 6 і більше крапок;

8-9 балів – дитина безпомилково відтворила на картці від 4 до 5 крапок;

6-7 балів – дитина правильно відновила по пам'яті від 3 до 4 крапок;

4-5 балів – дитина правильно відтворила від 2 до 3 крапок;

0-3 бали – дитина змогла правильно відтворити на одній картці не більше однієї крапки.

Результати дослідження оцінюються за такою шкалою:

7-10 балів – достатній рівень обсягу уваги;

4-7 балів – середній рівень;

0-4 балів – низький рівень.

Методика «Кому чого бракує?»

Мета: дослідження продуктивності мислення.

Експериментатор:

Дата:

Проведення дослідження

Перед початком виконання завдання дитині пояснюється, що їй буде показано малюнок, на якому, ліворуч, зображено дітей, кожному з яких не вистачає потрібного предмету. Те, чого їм бракує, зображено на окремих малюнках.

Завдання полягає в тому, щоб якомога швидше визначити кому і чого не вистачає, назвати відповідних дітей і вказати ті предмети, яких їм бракує.

Рис. 3. Стимульний матеріал до методики «Кому чого бракує?».

Обробка даних:

7-10 балів (час виконання завдання менше ніж 30 с.) – достатній рівень;

4-7 балів (час виконання завдання від 70 до 89 с.) – середній рівень;

0-4 балів (час виконання завдання до 110 с. і довше) – низький рівень.

Методика «Розкажи за картинкою»

Мета: виявлення рівня розвитку мовлення.

Експериментатор:

Дата:

Проведення дослідження

На початку дослідження дитині пропонується розглянути декілька зображень (час, відведений на це завдання – 2 хвилини). Після цього пропонується розповісти про те, що саме вона побачила. На розповідь за кожною картиною відводиться теж по 2 хвилини.

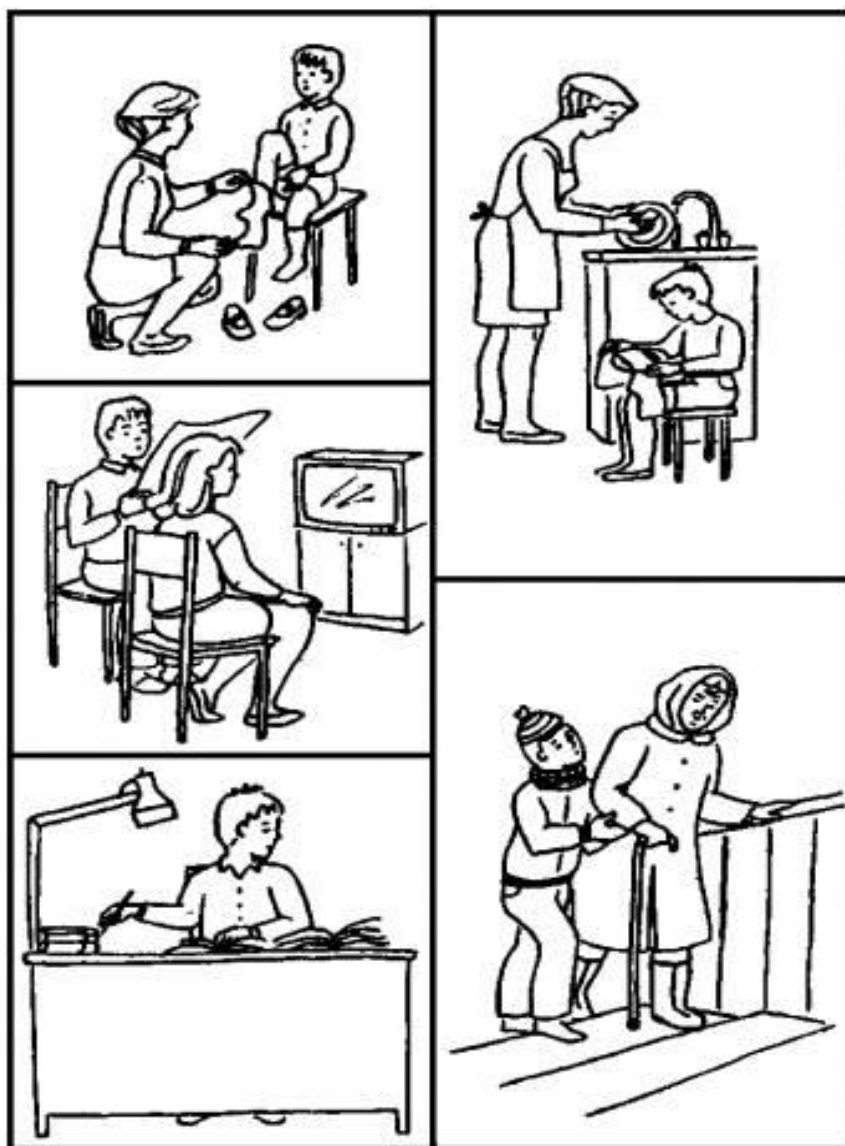

Рис.4 Стимульний матеріал до проведення методики «Розкажи за картинкою».

Після того, як розгляд картинки закінчено, дитині пропонують розповісти про те, що вона бачила на ній. На розповідь за кожною картинкою відводиться ще по 2 хв.

Психолог, який проводить дослідження за даною методикою, фіксує результати в таблиці (табл. 1), де відзначає наявність і частоту вживання дитиною різних частин мови, граматичних форм і конструкцій.

Таблиця 1

Схема протоколювання результатів дослідження за методикою «Розкажи по картинці»

№ /н	Частини мови, що фіксують в процесі дослідження мовлення дитини	Частота вживання
1.	Іменники	
2.	Дієслова	
3.	Прикметники у звичайній формі	
4.	Прикметники вищого ступеня порівняння	
5.	Прикметники найвищого ступеня порівняння	
6.	Прислівники	
7.	Займенники	
8.	Сполучники	
9.	Прийменники	
10.	Складні речення та конструкції	

Обробка даних

10 балів – у мовленні дитини зустрічаються всі 10 занесених до таблиці частин мови;

8-9 балів – у мовленні дитини зустрічаються 8-9 з пропонованих частин мови;

6-7 балів – у мовленні дитини зустрічаються 6-7 з пропонованих частин мови;

4-5 балів – у мовленні дитини є тільки 4-5 з пропонованих частин мови;

2-3 бали – у мовленні дитини зустрічаються 2-3 з пропонованих частин мови;

1 – бал – у мовленні дитини є лише одна частина мови з тих, що занесені до таблиці.

Рівень розвитку мовлення дитини можна визначити за даною шкалою:

7-10 балів – достатній рівень;

4-7 балів – середній рівень;

0-4 балів – низький рівень.

Методика визначення рівня розвитку фонематичного слуху

Мета: виявити рівень розвитку фонематичного слуху.

Експериментатор:

Дата:

Проведення дослідження

Інструкція. Експериментатор пропонує дитині: «Давай пограємося в школу: ти будеш учителем, а я – учнем». Діставши згоду, продовжує: «Я буду повторювати яке-небудь слово, а якщо зіб'юся, зроблю помилку і ти почуєш інше слово, відразу лясни ось так (показує). Цим ти ніби вкажеш мені на мою помилку. А далі назвеш те слово, яке я сказала помилково. Якщо ж я буду називати тільки те слово, яке ми обрали, то коли я закінчу, ти скажеш: «Все правильно». Давай спробуємо. Слухай: рама, рама, рама, рама, вікно, рама, рама...». Почувши «вікно», учень ляскає долонею по столу й говорить: «Ви сказали «вікно».

Переконавшись у тому, що завдання зрозуміле, експериментатор переходить безпосередньо до дослідження. Воно складається з чотирьох завдань. Перше завдання пропонується лише для ознайомлення і тренування (його результати не враховуються при оцінюванні даного тесту), три інші завдання – залікові.

Набори слів (вимовляється одне слово за 0,5-0,7 секунди)

I. Рама, рама, рама, рама, лама, рама, рама, рама, рама, рама, рама.

Поріг, поріг, поріг, політ, поріг, поріг, поріг, поріг, поріг, поріг, поріг.

Рампа, рампа, рампа, рампа, лампа, рампа, рампа, рампа, рампа, рампа, рампа.

II. Коса, коса, коса, коса, коса, коса, коза, коса, коса, коса, коса.

Сірка, сірка, сірка, зірка, сірка, сірка, сірка, сірка, сірка, сірка, сірка.

Світ, світ, світ, світ, світ, світ, світ, світ, світ, цвіт, світ.

Ситий, ситий, ситий, ситий, шитий, ситий, ситий, ситий, ситий, ситий, ситий, ситий.

III. Шар, шар, шар, жар, шар, шар, шар, шар, шар, шар, шар, шар.

Пошити, пошити, пошити, пошити, пошити, пошити, пошити, пошити, пошити, пошити.

Шашка, шашка, шашка, чашка, шашка, шашка, шашка, шашка, шашка, шашка.

Шукати, шукати, сукати, шукати, шукати, шукати, шукати, шукати, шукати.

IV. Гора, гора, гора, гора, кора, гора, гора, гора, гора, гора, гора.

Гірка, гірка, гірка, гірка, гірка, гірка, гірка, гірка, гірка, зірка, гірка.

Голос, голос, голос, голос, голос, голос, голос, колос, голос, голос, голос.

Догодити, догодити, догодити, доходить, догодити, догодити, догодити.

Якщо в тому чи іншому ланцюжку слів за умови нормального темпу промовляння (одне слово за одну секунду) дитина не може виявити «зайве» слово або помилилася, то після 1-2 наступних завдань слід повернутися до цього ланцюжка слів і повторити його повільніше (вимовляється одне слово за 1,5 секунди).

Оцінювання результатів:

Система оцінювання в цьому тесті має одну суттєву особливість: з одного боку, висока оцінка (3 бали) виставляється тільки за умови бездоганного виконання всіх чотирьох завдань; з іншого боку, немає значення, в якій кількості завдань дошкільник припустився тієї чи іншої помилки, в одному чи в чотирьох. За наявності помилок оцінка за виконання тесту виставляється за тим завданням, яке виконане найгірше (тобто помилки не додаються). Використовується чотирибальна шкала оцінювання.

Інтерпретування результатів

0 балів – якщо хоча б в одному із завдань дитина не спромоглася помітити «зайве» слово; при цьому застосовувалися повтори, уповільнене промовляння даного ланцюжка слів;

1 бал – дитина помітила «зайве» слово лише при повторенні ланцюжка слів в уповільненому темпі;

2 бали – дитина помітила «зайве» слово при нормальному темпі називання слів, але не лягнула долонею по столу – «зайве» слово назвала лише після подання всього рядка;

3 бали – в усіх завданнях з першого разу виконання дошкільник вчасно лягнув долонею по столу й правильно назвав «зайве» слово.

Оцінювання рівня фонематичного слуху дитини

Кількість отриманих балів	Рівень розвитку фонематичного слуху
0	низький
1–2	середній
3	високий